

Avrupa Birliğı tarafından
finanse edilmektedir.

Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadelede Hukuki Verilerin İzlenmesi için Kapasite Artırma Projesi

ŞİDDETİN İZLERİ II CEİD/HP/2024/28

2023-2025 Karşılaştırmalı İl Şiddet Verileri Raporu

CEİD İzler Hibe Programı

CEİD/HP/2025/28

*Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadelede Hukuki
Verilerin İzlenmesi için Kapasite Artırma Projesi*

Kadına Yönelik Şiddet Karşılaştırmalı İl Veri Analiz Raporu

Ankara, Adana, Diyarbakır, İstanbul

Haziran 2025

Kadına Yönelik Şiddet Karşılaştırmalı İl Veri Analiz Raporu

Grafik Tasarım: Sıla Belibağlı

İletişim Uzmanı: Zeynep Uygurer

Basım: Ankara, Temmuz 2025

Araştırma Dönemi: Ocak-Mayıs 2025

Araştırma Sahası: Adana, Ankara, Diyarbakır, İstanbul

Ekip Lideri: Prof. Dr. Yıldız Pekşen

Danışma Kurulu: Dr. Özlem Boztaş Bayram, Prof. Dr. Sevgi Canbaz

"Bu yayın, CEİDizler Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. İçeriği yalnızca Eşit Nesiller Derneği sorumluluğundadır ve her zaman Avrupa Birliği ile Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği'nin görüşlerini yansıtmaz"

İçindekiler

1. YÖNETİCİ ÖZETİ	8
2. ARAŞTIRMADA YER ALAN PİLOT İLLER	9
2.1 ANKARA	9
2.2 ADANA	10
2.3 DİYARBAKIR	12
2.4 İSTANBUL	13
3. PİLOT İLLERİN 2023-2025 YILLARI ARASI KADINA YÖNELİK ŞİDDET VERİLERİ VE ANALİZİ	15
3.1 ARAŞTIRMANIN AMACI VE METODOLOJİSİ	15
3.2 ARAŞTIRMA BULGULARININ SUNULMASI	16
4. SONUÇ VE TAVSİYELER	51
4.1 SONUÇ	51
4.2 TAVSİYELER	52
EK 1: GÖSTERGE TABLOSU	54

1. Yönetici Özeti

Eşit Nesiller Derneği ve Ankara Barosu ortaklığında 10 aylık bir sürede uygulanan, Sözleşme Makamı “Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği” (CEİD) olan “Şiddetin İzleri II: Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadelede Hukuki Verilerin İzlenmesi için Kapasite Artırma Projesi’nin başlangıç tarihi 7 Ekim 2024’tür.

7 Ağustos 2025’te tamamlanmak üzere planlanan projenin genel amacı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin gösterge temelli izlenmesi için sivil toplum örgütlerinin hak temelli izleme kapasitelerinin geliştirilmesi, izleme faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, mekânsal düzeyde yaygınlaştırılması ve izleme süreçlerinin katılımcı bir biçimde gerçekleştirilmesinin desteklenmesidir. Projenin hedefleri ise kadınlara yönelik şiddetle mücadelede 6284 sayılı kanunun etkin uygulanmasına ilişkin izleme kapasitesinin artırılması; paydaşların savunuculuk kapasitesinin artırılması ve hukuki destek mekanizmalarına ilişkin farkındalığın artırılması yoluyla toplumsal cinsiyet eşitliğinin izlenmesi ve şiddetle etkin mücadeleye katkıda bulunmaktır.

Hak temelli izleme yaklaşımı olarak şekillenen bu projede, seçilen 4 pilot ilin barolarına şiddet mağduru kadınlar tarafından yapılan başvuruların göstergelere göre değerlendirilmesi, şiddetle mücadelede hukuki mekanizmaların etkinliğinin izlenmesi ve kanıta dayalı politika oluşturulması da amaçlanmıştır. Projenin doğrudan hedef kitlesi, Ankara Barosu Gelincik Merkezi, Adana Barosu, Diyarbakır Barosu ve İstanbul Barosu rehber ve gönüllü avukatlarıdır. Projenin dolaylı hedef kitlesi ise şiddet mağduru kadınlarla çalışan sivil toplum kuruluşları (STK’lar), diğer paydaş kurumlar, şiddet gören kadınlar ve çocuklardır.

Bu rapor, projenin “Aktivite 1.3: 2023-2024 il şiddet verileri karşılaştırmalı raporunun hazırlanması” faaliyetinin metodolojisini ve elde edilen bulguları sunmak üzere hazırlanmıştır. Veri toplama ve raporlamayı odağına alan faaliyetlerin yanı sıra paydaşların ve aktörlerin savunuculuk kapasitesini güçlendirmeyi amaçlayan strateji ve yaklaşımların da uygulanacağı bu projenin, kadınlara yönelik ve cinsiyet temelli şiddetin önlenmesi ve etkili müdahale mekanizmalarının kurulması için politika önerileri geliştirilmesi konusunda katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Kadınlara yönelik şiddet bir insan hakları ihlalidir ve temelde toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinden kaynaklanmaktadır. Şiddetle mücadelede en önemli araçlardan biri de veriye dayalı izleme ve kanıta dayalı politikalar oluşturulması olduğundan hareketle tasarlanan bu projede Ankara, Adana, Diyarbakır ve İstanbul illerinde standart ve izleme odaklı mekanizmalar kurulması ve pilot çalışmayla veri toplanarak analize uygun bir temel oluşturulması hedeflenmiştir.

Bu rapor, pilot illerden toplanan verilerin analiz edilmesiyle elde edilen bulguların yanı sıra, şiddet verilerinin izlenmesine ilişkin mekanizma ve politika önerilerini de içermektedir.

2. Araştırmada Yer Alan Pilot İller

Bu bölümde, veri toplama çalışmasına katılan pilot illerin bilgilerine yer verilmektedir. Proje tasarım aşamasında Ankara, Adana, Diyarbakır, Sakarya ve Van illeri seçilmiş olup daha sonra mevcut durum analiz edildiğinde Sakarya ve Van Barolarının veri toplamaya uygun dosya kayıtları olmadığı anlaşıldığından bu iki il yerine İstanbul dahil edilmiştir. Aşağıda bu il barolarının genel işleyişi, kadın hakları merkezlerinin faaliyetleri ve veri toplama aşamasında barolarca görevlendirilen il koordinatörleri tarafından kendi barolarında tespit edilen veri toplamaya ilişkin eksiklikler ve çözüm önerileri sunulmaktadır.

2.1 Ankara

Ankara Barosu Gelincik Merkezi, 2 Nisan 2011 tarihinde Ankara Barosu bünyesinde kurulmuş olup şiddet mağduru kadın, çocuk, yaşlı ve LGBTİ+ bireylere yönelik ücretsiz hukuki destek sağlayan Türkiye genelinde alanında örnek teşkil eden bir merkezdir. Gelincik Merkezi, alanında uzman gönüllü ve rehber avukatlar ile birlikte çalışmakta, şiddet mağdurlarının haklarını korumak, güçlendirmek ve hukuki sürece erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla faaliyet göstermektedir.

Merkez, 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet veren 444 43 06 numaralı çağrı hattı aracılığıyla Türkiye'nin dört bir yanından başvuruları karşılamakta, başta Ankara olmak üzere taleplilere hukuki bilgilendirme ve yönlendirme hizmeti sunmaktadır. Ayrıca şiddet mağdurlarının talepleri doğrultusunda psikolojik destek yönlendirmeleri de yapılmaktadır.

Gelincik Merkezi, sahada barolar nezdinde alanında tek uygulama örneği olup 6284 sayılı Kanun özelinde adli yardım temelli hizmet veren tek merkez olma özelliğini haizdir. Merkez kuruluşundan bu yana Bakanlık, ŞÖNİM, belediyeler ve konukevleri ile çeşitli kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası paydaşlarla iş birlikleri geliştirerek şiddetle mücadele alanında ortak faaliyetler yürütmektedir.

Proje kapsamında Ankara Barosu Gelincik Merkezine 2023-2025 yılları arasında yapılan başvurular arasından 150 dosya incelenerek belirlenen göstergeler doğrultusunda veri toplama çalışması yapılmıştır.

Proje kapsamında yapılan çalışma ve Ankara Barosu il koordinatörü tarafından tespit edilen Eksiklikler:

Eşit Nesiller Derneği ile yürütülen proje kapsamında, Ankara Barosu Gelincik Merkezi'ne ait 2023-2025 yıllarına ilişkin toplam 150 dosya titizlikle incelenmiş ve ilgili veriler çevrimiçi platforma girilmiştir. Ancak bu süreçte saha uygulamalarına ve dosya takip sistemine ilişkin çeşitli eksiklikler tespit edilmiştir.

İncelenen dosyaların büyük kısmında hukuki sürecin güncel ve düzenli şekilde takip edilmediği görülmüştür. Gönüllü avukatlar tarafından dosya takibi, yalnızca avukat tarafından ücret talebinde bulunulması halinde gerçekleştirilebilmektedir. Bu durum, özellikle nafaka, velayet ve tazminata ilişkin kazanımların sistematik olarak kayıt altına alınmasını ve değerlendirilmesini engellemektedir.

Söz konusu eksiklik nedeniyle, özellikle 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan koruyucu/önleyici tedbirlere ek olarak nafaka, maddi-manevi tazminat ve velayet gibi ekonomik ve sosyal kazanımların somut etkileri istatistiki olarak tespit edilememiştir. Özellikle tedbir nafakalarına ilişkin olumlu veya olumsuz veri ortaya konulamamıştır.

Dosya arşivlerinde standardizasyonun yeterli düzeyde olmadığı, bilgi ve belge akışının belirli bir sistem dahilinde yürütülmediği gözlemlenmiştir. Bu durum, uzun vadeli veriye dayalı analiz yapılmasını zorlaştırmaktadır.

Tespit edilen eksikliklere ilişkin öneriler:

- Gelincik Merkezi dosya takip sisteminin yeniden yapılandırılarak, atanan gönüllü avukatların süreç sonunda dava sonuçlarını merkeze düzenli olarak bildirmesi zorunlu hale getirilmelidir.
- Dosya arşivleme ve veri giriş süreçleri standartlaştırılmalı, dijital tabanlı kayıt ve sisteminin standart, güncel ve ihtiyaçlara cevap verir nitelikte yeniden yapılandırılması gerekmektedir.
- Ekonomik kazanımlar (nafaka, tazminat, istisnai olarak ziynet vb.) başta olmak üzere, mağdurlar lehine alınan tüm hukuki kararların düzenli şekilde raporlanmasını sağlayacak bir sistem geliştirilmelidir.
- Gönüllü avukatlara yönelik teşvik mekanizmaları güçlendirilerek, dava takibinde süreklilik ve motivasyon artırılmalıdır.

2.2 Adana

Adana Barosu bünyesinde yürütülen adli yardım hizmetleri kapsamında şiddet mağduru kadınlara ücretsiz avukat görevlendirilmesi yapılmakta ve özellikle 6284 sayılı Kanun uyarınca koruma tedbirleri ile boşanma, velayet, nafaka gibi temel davalar başlatılmaktadır. Proje kapsamında Adana Barosu adli yardım başvuruları arasından şiddet içeren 100 dosya incelenerek veri girişi yapılmıştır.

Proje kapsamında yapılan çalışma ve Adana Barosu il koordinatörü tarafından tespit edilen Eksiklikler:

Yapılan gözlemler ve izleme çalışmaları neticesinde, bu süreçlerde görevli avukatlar tarafından dosya ilerleyişine dair yeterli ve düzenli bilgi aktarımının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Özellikle adli yardım dosyaları kapsamında davanın hangi aşamada olduğu, alınan kararlar, yapılan duruşmalar ve yeni gelişmelere ilişkin bilgilerin veri işleyenler tarafından takip edilmesini sağlayacak içeriklerin dosyaya aktarılmadığı görülmektedir. Oysaki bu verilerin düzenli şekilde dosyaya sunulması hem hukuki sürecin şeffaf yürütülmesi hem merkezimizin dava izleme ve veri toplama işlevi açısından önemlidir. Bu eksiklik, politika üretme ve veri temelli raporlama faaliyetlerinin sağlıklı işlemesini engellemektedir.

Şiddet mağduru kadınların adli yardım sürecinde yalnız kalmamaları ve etkin bir izleme mekanizmasıyla desteklenmeleri açısından bu iletişim ve belge paylaşımı oldukça önem taşımaktadır.

Çalışılan dosyalar kapsamında tedbirlerin süreleri incelendiğinde verilen tedbirlerin genellikle yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Bu tedbirlerin yenilenmesine yönelik kararlar iş yükünü artırmakta ayrıca tedbirin yeniden alınmasına yönelik kararlar mağdurlarca tereddütlerle karşılanmakla birlikte tedbirin yenilenmesine yönelik kararların yetersiz algısına sebebiyet verdiği kanaatini oluşturmaktadır. Zira alınan tedbirlerin ilgili risk bulunmasına rağmen tedbirlerin devam eder bir şekilde yenilenmediği tespit edilmiştir. Bununla beraber takip edilen adli yardım dosyalarında şiddet tespitinde somut olarak fiziksel şiddetin arandığı görülmüştür. Her ne kadar ekonomik, psikolojik ve cinsel şiddete ilişkin veriler dosyalar kapsamında bulunmaktaysa da yalnızca psikolojik ve ekonomik şiddete ilişkin takip edilen bir dosya tespit edilememiştir.

Tespit edilen eksikliklere ilişkin öneriler:

Şiddet mağduru kadınlar adli yardıma başvuru için adliyeye geldiğinde şiddet mağduru kadınla görüşmeyi yapacak olan meslektaşın bu alanda eğitim almış olması ayrıca Adana Barosu bünyesindeki Kadın Hakları Merkezine (KHM) üye olması, Merkezdeki çoğu eğitime katılım sağlamış olmasına ilişkin eksiklikler giderilebilir.

Her ne kadar şiddet mağduru kadınlar adli yardımdan faydalansa da bu yardım yalnızca özel hukuk alanında destek anlamına gelmektedir. Adli yardıma başvuran şiddet mağduru kadınların soruşturma ve kovuşturma dosyalarına ilişkin yeterli bilgi ve belge adli yardım dosyalarında bulunmamakta, ayrıca cezai sürecin takibi için kadın hakları merkezine bildirim veya yönlendirme yapıldığına dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Bu durum şiddet mağduru kadınların destek alması anlamında eksiklik yaratmakta ve hukuki sürecin cezai süreçle paralel bir şekilde işlemesine engel olmaktadır. Şiddet faillerinin cezasız kalması veya cezai süreçte kadınların destek almaması ise kadınları boşanma sürecinde davadan feragat etmeye yahut daha kötüsü failin mağdur kadının üzerinde şiddet eylemlerini devam ettirmesine neden olabilmektedir.

Şiddet mağduru kadınların dosyalarını takip eden avukatlardan dosyanın mevcut hukuki durumuyla ilgili ayda bir bilgilendirici rapor vs. talep edilmelidir. Adli yardım dosyalarında görevli avukatların davanın her aşamasında gelişmeleri içeren kısa bilgi notlarını ayda en az bir kez sisteme ya da ilgili birime iletmeleri zorunlu hale getirilebilir.

Bu bilgilendirme süreci için standart bir form ya da dijital bildirim sistemi geliştirilebilir. Görevlendirilen avukatlara bu yükümlülük açıkça bildirilerek avukatında bu sürecin bir parçası haline gelmesi beklenebilir. Baroların adli yardım biriminden faydalanılan dosyalarda mahkemelerin dosyanın gelişim ve sonuçlarına ilişkin baroların bilgilendirilmesine yönelik Adalet Bakanlığı ile görüşmeler yapılabilir.

2.3 Diyarbakır

Diyarbakır Barosu Kadın Hakları Merkezi şiddet mağduru başta kadınlar olmak üzere çocuk, yaşlı, LGBTİ+'lara yönelik ücretsiz hukuki destek sağlayan gönüllü avukatlar ile birlikte çalışmaktadır. KHM, Şiddet mağdurlarının yanında olmak, haklarını korumak, güçlendirmek, hukuki süreç erişimlerini kolaylaştırmak ve hukuki süreçlerini takip etmek amacıyla faaliyet göstermektedir. Merkez haftanın 7 günü kesintisiz çalışmakta olup her türlü şiddet mağduruna destek vermektedir. Şiddet mağdurlarının destek istemesi halinde sahaya inmekte ve şiddet mağduruna ulaşarak her türlü hukuki desteği sağlayarak 6284 sayılı yasa kapsamında gerekli koruyucu ve önleyici tedbirleri alarak talep halinde sığınma evlerine yönlendirmektedir.

Merkez kuruluşundan bu yana bölge genelinde dava takibi yapmış olup, kampanyalar yürütmüştür. Bölge barolarıyla ortaklık yapmış olup yine bölge genelinde adli yardım eğitimleri vermiş, kadın çalışmalarına görünürlük kazanması için destek sunmuş ve politika üretme alanlarında aktif çalışmıştır. Yerelde eşik bileşeni olan merkez ayrıca sığınaklar kurultayına üyedir.

ŞÖNİM ile sürekli irtibat halinde çalışarak mağdur yönlendirmesi yapılmaktadır. Merkez, Diyarbakır Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi (DİKASUM), Rosa ve belediyelerin kadın birimleriyle sürekli görüşme halinde olup başvuru yönlendirilmekte ve dosya takip yapılmaktadır. Darp ve şiddetle mücadele ağı ile iş birliği halinde kamuoyu oluşturma noktasında strateji geliştirmektedir. 2019 yılından beri her yıl kasım ayında şiddetle mücadele ağı olarak rapor yayımlamaktadır. Proje kapsamında, Diyarbakır Barosuna ait 125 dosya incelenmiş ve ilgili veriler çevrimiçi platforma girilmiştir.

Proje kapsamında yapılan çalışma ve Diyarbakır Barosu il koordinatörü tarafından tespit edilen Eksiklikler:

İncelenen dosyalarda hukuki sürecin güncel ve düzenli şekilde takip edilmediği görülmüştür. Gönüllü avukatlar tarafından dosya takibi yapılmakta ancak sürece dair aktarım eksik kalmaktadır. Bu durum nafaka, velayet ve tazminata ilişkin kazanımların kayıt altına alınmasını ve değerlendirilmesini engellemekte olup veri toplanmasını zorlaştırmaktadır.

Özellikle 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan koruyucu/önleyici tedbirlere ek olarak nafaka, maddi-manevi tazminat ve velayet gibi ekonomik ve sosyal kazanımların somut etkileri istatistiki olarak tespit edilememiştir.

Formda "çalışıyor/ama kendi parasının yönetimi kendisinde değil" butonu eklenmesi, istihdam ve gelir durumunun daha net tespit edilmesine fayda sağlayacaktır.

Tespit edilen eksikliklere ilişkin öneriler:

- Dosyalara atanan gönüllü avukatların süreç sonunda dava sonuçlarını merkeze düzenli olarak bildirmesi zorunlu hale getirilmelidir.
- Dosya arşivleme ve veri giriş süreçleri dijital hale getirilmeli ve düzenli olarak sürece göre güncellenmelidir.
- Gönüllü avukatlara yönelik teşvik mekanizmaları güçlendirilerek, dava takibinde süreklilik ve motivasyon artırılmalıdır.

2.4 İstanbul

İstanbul Barosu kurulduğu tarihten bu yana bir meslek örgütü olmasının yanında, hak temelli çalışmakta, hak savunuculuğu yapmaktadır. İstanbul Barosu bünyesinde bulunan birçok merkez ve komisyon ile gönüllü avukatlar bu hususta çalışmalarını yürütmektedirler. Kadın ve çocuk hakları ile ilgili gerek Kadın Hakları Merkezi gerek Çocuk Hakları Merkezi gerekse Adli Yardım Bürosu, bünyesindeki avukatlar ile koordineli bir şekilde çalışmaktadır. Adli Yardım Bürosu ve temsilcilikler, hafta içi her gün hukuki yardıma ihtiyacı olup avukatlık hizmetinden yararlanmak için maddi olanağı bulunmayanlara hizmet sunmakta, adli yardım koşulu gerçekleşen kişilere avukat görevlendirmesi yapmaktadır. Bürolara şahsen gelen, telefonla arayan, internet yoluyla bilgi talep eden bireyler, başvuru ve yardım konuları hakkında bilgilendirilmekte, hukuki yardım için yerleşim yerine göre merkez büro ve temsilciliklerine yönlendirilmektedir. İstanbul Barosunun bünyesinde bulunan, Beyoğlu Merkez olmak üzere, Bakırköy, Gaziosmanpaşa, Kartal, Esenyurt İSADEM, Çağlayan Kadın Hakları Merkezi Şiddeti Önleme Bürosu, Yeşilköy Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezi Bürosu, Ümraniye İSADEM gibi birçok Adli Yardım Başvuru noktası bulunmaktadır. İstanbul Barosu Adli Yardım Bürosu kadın hakları alanında çalışan pek çok kurumla birlikte koordineli olarak çalışmaktadır.

Yine mülteci kadın ve çocuklarla ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla yıllardır fiili olarak çalışılmakta, bu kuruluşlardan gelen talepler değerlendirilmektedir. Ayrıca Adli Yardım Bürosu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Beyoğlu Belediyesi kadın destek merkezleri ile koordineli çalışmaktadır. Bunların yanında Ümraniye İSADEM ve Büyükçekmece İSADEM çatısı altında İstanbul Barosuna bağlı Adli Yardım Büroları mevcut olup bu bürolarda avukatlar nöbet tutmakta, yapılan başvuruları değerlendirmektedir.

Kadın hakları alanında çalışan kurum ve kuruluşlarla yazılı protokollerin dışında, fiili olarak da yıllardır pek çok kurum ve kuruluşla, sivil toplumla bağlantısı ve çalışması mevcuttur. Adli Yardım Beyoğlu Merkez Bürosu, kadınların hukuki destek taleplerinin dışında, sosyal yardımlaşma vakıfları gibi farklı alanlarda destek sağlayabilecek kurumlarla da koordineli olarak çalışmaktadır. Adli Yardım Bürolarına ve koordineli çalışılan merkezlere yapılan başvurular, başvuru formu doldurularak alınmakta, sonrasında avukat ataması yapılmaktadır. Gerek başvuruyu gerek sonraki hukuki süreçleri içeren dosyalar hem fiziki hem sistem üzerinde tutulmaktadır.

Proje kapsamında yapılan çalışma ve İstanbul Barosu il koordinatörü tarafından tespit edilen Eksiklikler:

Proje kapsamında şiddet nedeniyle baroya yapılan başvuru dosyaları üzerinden veri toplanmıştır. Toplam 150 dosya incelenerek veri girişi yapılmıştır. Bu noktada, başvuru formunda başvuru kadını ile ilgili birçok soru olmasına rağmen, fail ile ilgili bilgilerin çoğu dosyada yer almadığı tespit edilmiştir.

Veri toplama sürecinde, başvuru dosyalarının hukuki süreci ve akıbeti ile ilgili evrak ve raporlamanın eksik olduğu ortaya çıkmış olup veri toplama noktasında zorluklara neden olmuştur.

Bahsi geçen eksiklikler hususunda, Adli Yardım Başvuru Formu bu eksiklikler göz önüne alınarak güncellenebilir. Ayrıca, şiddet mağduru kadınların dosyaları ile ilgilenecek avukat arkadaşların bu konuda hassasiyeti ve özeni önem arz etmekte olup adli yardım büroları ile koordineli çalışmaları, dosyanın akıbeti ile ilgili sık sık raporlama yapmaları, dava sonuçlarının bildirilmesinin zorunlu hale getirilmesi bu sorunun çözülmesini sağlayabilir.

İstanbul Barosu, Adli Yardım Eğitimi içerisinde her ne kadar Kadın Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ile ilgili eğitim veriyor olsa da gerek başvuruları alan avukatların gerek dosyalara atanan avukatların hak temelli çalıştıklarının bilincinde olan, bu alanda gönüllü olarak emek vermeye istekli kişiler arasından seçilmesi önem arz etmektedir.

3. Pilot İllerin 2023-2025 Yılları Arası Kadına Yönelik Şiddet Verileri ve Analizi

3.1 Araştırmanın Amacı ve Metodolojisi

Amaç -

Bu projenin temel amacı, Türkiye'de cinsiyet eşitliği ve katılımcı demokrasinin etkin şekilde ulaşmak için, hak temelli toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesidir. Bu doğrultuda, kadınlara yönelik şiddetle mücadelede 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanmasına yönelik izleme kapasitesinin artırılması, ilgili paydaşların savunuculuk yetkinliklerinin geliştirilmesi ve hukuki destek mekanizmalarına ilişkin toplumsal farkındalığın artırılması hedeflenmektedir. Proje sonunda, kadına yönelik şiddete ilişkin barolar tarafından ülke genelinde toplanan verilerin; standart, açık, anlaşılır ve uluslararası ölçekte karşılaştırılabilir nitelikte sunulması amacıyla bütüncül bir veri toplama ve raporlama yaklaşımı oluşturulması da beklenen önemli çıktılar arasındadır.

Metodoloji

Tanımlayıcı tipte planlanan bu projede, veriler retrospektif olarak Ankara, İstanbul, Adana, Diyarbakır ve Van illerindeki barolara 2023, 2024 ve 2025 yıllarında yapılan ve “kadına yönelik şiddet” içeren başvuru dosyaları üzerinden elde edilmiştir. Veri toplama sürecinin öncesinde projeye dâhil olan barolarla *İşbirliği ve Veri Gizlilik Protokolü* imzalanarak dosyalar üçüncü taraflarla hiçbir şekilde paylaşılmadan sadece içindeki bilgilerin seçilen göstergeler doğrultusunda çevrimiçi veri toplama formu vasıtasıyla veri tabanına aktarılması sağlanmıştır. Her il barosundan görevlendirilen il koordinatörü veri toplama sürecinden sorumlu olmuştur.

Veri toplama sürecinin tutarlı, eksiksiz ve standart biçimde yürütülebilmesi amacıyla, ilgili il koordinatörleri ve avukatlara yönelik olarak “Veri nedir?”, “Veri kaynakları nelerdir?”, “Veri hataları ve veri toplama yöntemleri” gibi başlıkları içeren 2 günlük yüz yüze eğitim Ankara’da 10-11 Ocak 2025 tarihinde düzenlenmiştir. Eğitim sırasında baro temsilcilerinden alınan geribildirim doğrultusunda nihai hale getirilen veri toplama formu çevrimiçi platforma (jotform) yüklenerek her baro temsilcisi kendisine verilen bağlantı adresinden forma erişerek veri girişini tamamlamıştır. Veri girişi yaklaşık 3 aylık süre içinde tamamlanmış olup bu süreç içinde düzenli haftalık toplantılar ve takım lideri tarafından mentörlük/süpervizyon sağlanarak veri girişlerinin hatasız olması sağlanmıştır.

Dosyalardan, standardize edilmiş form aracılığıyla başvuran kişi (talepçi), şiddet faili, şiddetin türü ve özellikleri ile yasal süreçlere dair bilgiler toplanmıştır. **Toplamda Ankara’dan 150, İstanbul’dan 149, Adana’dan 100, Diyarbakır’dan 125 ve Van’dan 8 olmak üzere toplam 532 dosya taranmıştır.** Ancak, Van ilinden elde edilen veri sayısının yetersizliği nedeniyle bu il analiz dışı bırakılmış, değerlendirmeler **524 dosya** üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Verilerin istatistiksel analizi SPSS v30.0 programı ile yapılmıştır. Tanımlayıcı veriler sayı (yüzde) olarak sunulmuş; değişkenler arasındaki ilişkiler Ki-kare testi ile analiz edilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3.2 Araştırma Bulgularının Sunulması

Yıllara göre baroların dosya dağılımı incelendiğinde, 2023–2025 döneminde şiddet içeren toplam 532 dosyadan veri girişi yapılmıştır (Tablo 1, Şekil 3). Ankara Barosu Gelincik Merkezi dışında diğer barolar inceledikleri dosyaları Adli Yardım üzerinden aldığından toplam bir dosya sayısını vermek mümkün olmayacaktır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, dosya sayılarının yıllara ve barolara göre dengesiz dağıldığı, bazı barolarda belli yıllarda yoğunluk yaşandığı, bazılarında ise hiç kayıt yapılmadığı görülmektedir. Özellikle Diyarbakır Barosunun 2025 yılında yaptığı yoğun kayıt dikkat çekicidir. Van Barosu oldukça düşük sayıda dosya kaydı yapmış olması nedeniyle analiz dışı bırakılmıştır.

Başvuru sayılarının yıllara ve barolara göre eşitsiz dağılım göstermesi, Türkiye’de şiddetle mücadele kapsamında hizmet sunumunun ve veri kayıt sistemlerinin standardize edilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Özellikle baroların başvuru alma ve kayıt süreçlerine ilişkin uygulamalarının farklılaşması, veri karşılaştırılabilirliğini sınırlamaktadır. Bu nedenle, gelecek çalışmalarda ulusal düzeyde ortak kayıt kriterlerinin geliştirilmesi ve barolar arası uygulama farklılıklarının minimize edilmesi önerilmektedir.

Tablo 1. Yıllara Göre Baroların Dosya Sayıları

Baro	2023		2024		2025		TOPLAM	
	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%**
Ankara	64	42,7	86	57,3	0	0,0	150	28,2
İstanbul	50	33,6	70	47,0	29	19,4	149	28,0
Adana	34	34,0	54	54,0	12	12,0	100	19,7
Diyarbakır	0	0,0	3	2,4	122	97,6	125	22,6
Van	5	62,5	3	37,5	0	0,0	8	1,5
TOPLAM	153	28,8	216	40,6	163	30,6	532	100.0

* Satır yüzdesi; **Sütun yüzdesi

Dosyalardan elde edilen görüşmelere ilişkin bilgilerin barolara göre dağılımı **Tablo 2’de** sunulmuştur. Toplam başvurunun 417 (%79,6)’sı başvuruya kendisi gelirken, 107 (%20,4)’si başka bir kurumdaki yönlendirme ile gelmiştir. Katılımcıların 339 (%64,9)’unun baroya ilk başvuru iken, 121(%23,2)’inin belirtilmemiştir. Baroya başvuru öncesinde 185 (%35,7)’i polise, 87 (%16,8)’i ŞÖNİM’e, 69 (%13,3)’ü hastane/sağlık kuruluşuna, 66 (%12,7)’sı STK/sığınma evine, 39 (%7,5)’sı savcılığa, 17 (%3,3)’ü jandarmaya, 11 (%2,1)’i KADES’e, 8 (%1,5)’i Belediye Kadın Dayanışma Merkezi’ne, 5 (%1,0)’i valiliğe başvururken, 31 (%6,0)’i hakkında bilgi belirtilmemiştir.

Baroya yönlendiren kurum dağılımına bakıldığında 80(%15,5) ŞÖNİM, 39(%7,4) baro, 11(%2,1) STK/sığınma evi, 5(%1,0) emniyet, 5(%1,0) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan yönlendirilirken, 347(%66,2) dosyada bilgi belirtilmemiştir. 31(%5,0) kadında yönlendirme yapılmamıştır. Başvuranların 427(%81,5)'i kendi başına, 57(%10,9)'si araç talebi ile, 7(%1,3)'si aile bireyi/bireyleri ile, 6(%1,1)'si ŞÖNİM, konukevi, sığınma evi, komşu, avukat ile görüşmeye gelirken, 27(%5,2)'sinin dosyasında bu bilgi belirtilmemiştir. Görüşmelere ait bilgiler; başvuru şekli, barolara yapılan başvurunun ilk olup olmadığı, daha önce başka bir kuruma bildiri yapıp yapılmadığı ve başvuranın görüşmeye gelme şekli ile ilgili bilgileri içermektedir.

Tablo 2. Dosyalardan Elde Edilen Görüşmeye İlişkin Bilgilerin Barolara Göre Dağılımı (N=524)

Baro	Ankara (n=150)		İstanbul (n=149)		Adana (n=100)		Diyarbakır (n=125)	
Görüşmelere Ait Bilgiler	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*
Başvuru Şekli								
Kendisi (n=417)	106	25,4	117	28,1	92	22,1	102	24,4
Başka bir kurumdan yönlendirme ile (n=107)	44	41,1	32	29,9	8	7,5	23	21,5
Baroya İlk Başvuru mu?								
Belirtilmemiş (n=121)	1	0,8	1	0,8	6	5,0	113	93,4
Evet (n=339)	125	36,9	118	34,8	90	26,5	6	1,8
Hayır(n=62)	24	38,7	30	48,3	4	6,5	4	6,5
Baroya Başvuru Öncesinde Başka Bir Kuruma Bildirim Yapılanlar (birden fazla seçenek olabilir)								
Polis (n=185)	47	25,4	38	20,5	80	43,3	20	10,8
ŞÖNİM (n=87)	72	82,9	7	8,0	7	8,0	1	1,1
Hastane/Sağlık kuruluşu (n=69)	10	14,5	29	42,0	14	20,3	16	23,2
STK/Sığınma evi (n=66)	44	66,6	18	27,3	0	0,0	4	6,1
Savcılık (n=39)	3	7,7	24	61,5	4	10,3	8	20,5
Jandarma (n=17)	4	23,5	0	0,0	4	23,5	9	53,0
KADES (n=11)	8	72,7	2	18,2	1	9,1	0	0,0
Belediye Kadın Danışma Merkezi (n=8)	0	0,0	6	75,0	1	12,5	1	12,5
Valilik (n=5)	0	0,0	1	20,0	4	80,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=31)	2	6,4	1	3,2	6	19,4	22	71,0
Baroya yönlendiren kurum								
ŞÖNİM (n=80)	60	75,0	5	6,3	9	11,2	6	7,5
Baro (n=39)	1	2,6	8	20,5	3	7,7	27	69,2

STK/Sığınma evi (n=11)	0	0,0	10	90,9	1	9,1	0	0,0
Emniyet (n=5)	0	0,0	5	100,0	0	0,0	0	0,0
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (n=5)	0	0,0	0	0,0	5	100,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=347)	62	17,9	118	34,0	80	23,0	87	25,1
Yok (n=31)	27	87,0	0	0,0	2	6,5	2	6,5
Diğer (n=6)	0	0,0	3	50,0	0	0,0	3	50,0
Başvuranın Görüşmeye Gelme Şekli								
Kendi başına (n=427)	85	19,9	145	34,0	92	21,5	105	24,6
Araç talebi ile (n=57)	57	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Aile birey ve bireyleri ile (n=7)	6	85,7	1	14,3	0	0,0	0	0,0
Diğer (n=6) **	2	33,3	2	33,3	1	16,7	1	16,7
Belirtilmemiş (n=27)	0	0,0	1	3,7	7	51,9	19	44,4

* Satır yüzdesi

** ŞÖNİM, konukevi, sığınma evi, komşu, avukat

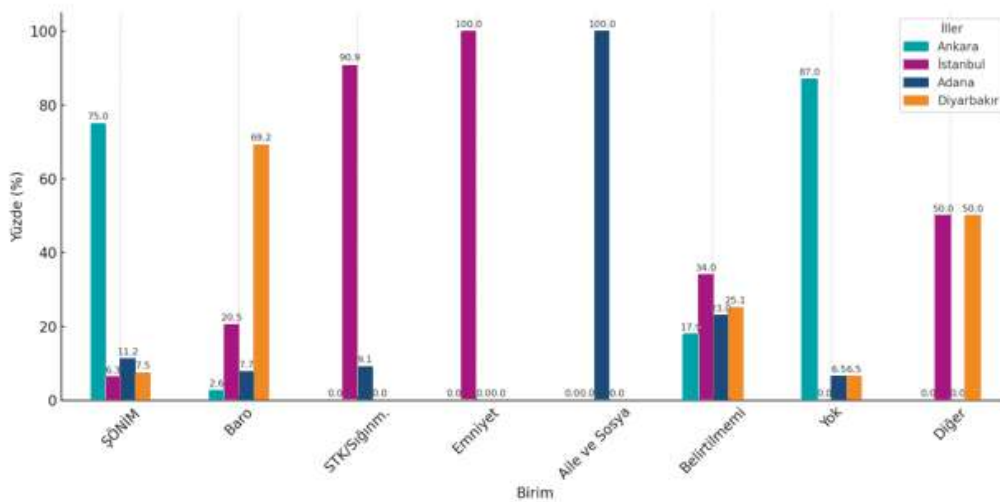
Tablo 2'ye göre başvuruların %79,6'sı bireysel olarak yapılmıştır. Toplam 417 başvuran doğrudan kendisi başvurmuş olup, bunun %28,1'i İstanbul, %25,4'ü Ankara, %24,4'ü Diyarbakır ve %22,1'i Adana barolarına yapılmıştır. Toplam başvuruların yaklaşık %80,0'inin bireysel olarak barolara yönelmesi, sadece şiddet mağdurlarının yasal mekanizmalara erişim konusunda belli bir bilinç düzeyine ulaştığını değil, **sosyal destek mekanizmalarının yetersiz kaldığını veya mağdurların bu desteklere güven duymadığını da işaret etmektedir.** Bu bulgu, koruyucu-önleyici politikaların yalnızca hukuki bilgilendirme ile sınırlı kalmaması; ekonomik, psikososyal ve barınma desteklerini güçlendirecek bütüncül yaklaşımlara ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Kurum yönlendirmesiyle yapılan 107 başvurunun en büyük oranı Ankara Barosunda gerçekleşmiş olup (%41,1), bunu İstanbul (%29,9), Diyarbakır (%21,5) ve Adana (%7,5) izlemiştir. Ankara Barosuna yapılan yönlendirmeli başvuruların yüksek olması, halen Ankara Barosu çatısı altında faaliyet gösteren ve Baroya kayıtlı gönüllü avukatların başvuran kadınlara ücretsiz hukuki destek vermeye devam ettiği Gelincik Merkezi ile iş birliği nedeniyle olabilir. Diğer yandan başkent olması nedeniyle Ankara'da kamu kurumlarının, üniversite hastanelerinin, adli destek sistemlerinin ve sosyal hizmet birimlerinin daha yaygın ve etkili çalıştığını da gösterebilir. Kurumlar arası entegrasyonun yüksek olması, mağdurların şiddet sonrası doğrudan baroya yönlendirilmesini kolaylaştırmaktadır.

Barolara yapılan başvuruların %64,7'si (n=339) başvuran kişinin ilk başvurusu olup, bunların %36,9'u Ankara, %34,8'i İstanbul, %26,5'i Adana ve yalnızca %1,8'i Diyarbakır barosuna yapılmıştır. Diyarbakır'da dikkat çeken bir diğer nokta ise, "belirtilmemiş" ifadesinin %93,4 gibi yüksek bir oranla yer almasıdır. Bu durum, Diyarbakır Barosu'na ait dosyalarda başvuru geçmişine ilişkin temel bilgilerin eksik bırakıldığını ve kayıt kalitesine dair sorunların olduğunu ortaya koymaktadır. Kayıt

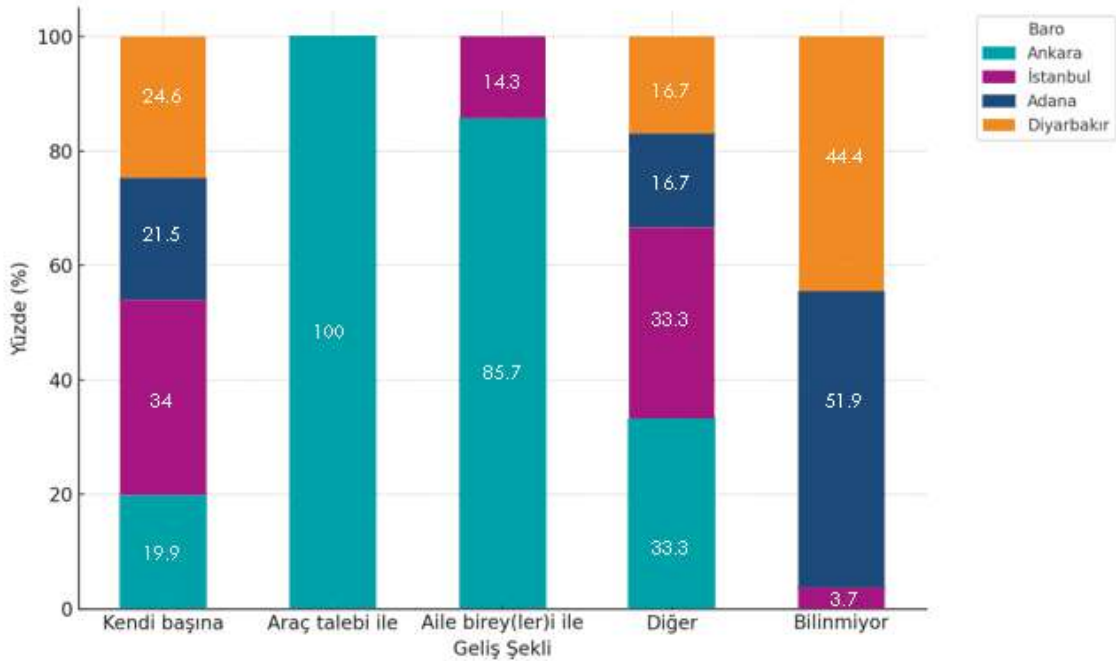
formlarının standardize edilmemesi ve bilgi girişlerinde kurumsal denetim eksikliği bu tür veri kayıplarına yol açabilmektedir.

Barolara yapılan başvurular öncesinde kadınların hangi kurumlara başvuruda bulundukları irdelendiğinde, iller bazında farklılıklar gözlemlenmiş ve en çok polis, ŞÖNİM, hastane/sağlık kuruluşları ve STK/sığınma evlerine bildirimde bulunulmuştur (Tablo 2). Bulgular, destek mekanizmalarının kullanımının sadece kurumsal altyapıya değil, aynı zamanda bölgesel güven algısı, hizmete erişim kolaylığı ve sosyokültürel farkındalık düzeyine göre şekillendiğini göstermektedir. Örneğin Ankara’da ŞÖNİM, STK/sığınma evi ve KADES’e yapılan başvuruların oranının yüksekliği dikkat çekicidir. **Bu durum, Ankara’da şiddetle mücadelede sosyal hizmet temelli kurumlara duyulan güvenin yüksek olduğunu ve bu kurumlarla koordinasyonun etkin yürütüldüğünü düşündürmektedir.** Ankara’daki başvuruların önemli bir kısmının ŞÖNİM tarafından baroya yönlendirilmiş olması da bu yapının etkinliğini desteklemektedir. Hastane/sağlık kuruluşu, savcılık ve belediye kadın dayanışma merkezlerine en sık başvuru İstanbul’dadır. **Bu çeşitlilik, İstanbul’da hem resmi (adli) hem de sivil destek mekanizmalarının yaygın biçimde kullanıldığını ve bireylerin bu yapılara daha fazla erişim sağladığını göstermektedir.** Polis ve valiliğe en sık başvuruların Adana olduğu gözlenmiştir. **Bu durum, Adana’da başvuranların güvenlik güçlerine ve resmi makamlara daha fazla güvendiğini veya bu kurumların başvuru sürecinde daha belirleyici olduğunu gösterebilir.** Jandarmaya en sık başvuru Diyarbakır’dandır. Bunun kırsal alanlardaki kolluk kuvvetlerinin rolünü ve erişilebilirliğini yansıttığı düşünülebilir. Öte yandan Diyarbakır’da belirtilmemiş bildirimlerin oranı oldukça yüksektir (%71), bu durum mevcut veriler üzerinden doğru yorum yapmayı sınırlandırmaktadır.

Şekil 4. Barolara Göre Başvuruları Yönlendiren Kurumların Dağılımı

Barolara yapılan başvuruların bir bölümü farklı kurumların yönlendirmesiyle gerçekleşmiştir (Tablo 2, Şekil 4). Çoğu dosyada bu konuyla ilgili verilerin belirtilmemiş olması (n=347), yorumları sınırlandırmaktadır. Elde olan veriler değerlendirildiğinde ŞÖNİM, baroya yönlendirmede en aktif kurumdur ve toplam 80 yönlendirmenin %75'i Ankara'dan yapılmıştır. Bu bulgu, Ankara'da ŞÖNİM'in barolarla koordinasyonunun oldukça güçlü olduğunu, sosyal hizmet temelli yönlendirme sisteminin etkin çalıştığını göstermektedir. İstanbul, Adana ve Diyarbakır gibi diğer büyükşehirlerde ŞÖNİM'in yönlendirme oranları oldukça düşük (sırasıyla %6,3, %11,2 ve %7,5) olup, bu şehirlerde ŞÖNİM'in yeterince etkin kullanılmadığını ya da koordinasyonun zayıf olduğunu düşündürmektedir. **Baronun kendisi** tarafından yapılan yönlendirmeler incelendiğinde, toplam 39 yönlendirmenin %69,2'sinin Diyarbakır'dan geldiği görülmektedir. Bu oran, baronun sahada doğrudan tespit ve yönlendirme yaptığı anlamına gelebilir ve yerelde baronun proaktif bir tutum sergilediğini düşündürülebilir. **STK/sığınma evleri**, baroya yönlendirmede en aktif olarak İstanbul'da yer almaktadır (%90,9). Bu oran İstanbul'da incelenen dosyalarda STK'nın kadın destek mekanizmalarında aktif bir rol oynadığını, bu kurumlarla baronun iletişimini önemseyerek aktif tuttuğunu ortaya koymaktadır. **"Yönlendirme kaynağı belirtilmemiş"** olan 347 başvurunun ise en büyük kısmı İstanbul'a (%34,0) aittir. Bu oran, kayıt sistemlerinde şeffaflık ve belgelendirme sorunlarını düşündürülebilir. Aynı sorun diğer illerde de önemli oranlarda gözlenmektedir (Diyarbakır %25,1, Adana %23,0, Ankara %17,9).

Şekil 5. Barolara Göre Başvuranların Görüşmeye Gelme Şekli

Tablo 2 ve Şekil 5'e göre başvuruların büyük çoğunluğu başvuran kişinin kendi imkânlarıyla baroya ulaşması yoluyla gerçekleşmiştir (n=427). En yüksek oran İstanbul'da (%34,0), ardından Diyarbakır (%24,6), Ankara (%19,9) ve Adana (%21,5) gelmektedir. Tüm araç talebiyle gelişlerin gerçekleştiği tek baro olarak Ankara Barosudur (n=57, %100). Bunun özel bir uygulama olduğu düşünülmektedir.

Aile bireyleriyle baroya geliş yalnızca Ankara (%85,7) ve İstanbul (%14,3) barolarında gözlenmiş; Adana ve Diyarbakır barolarında bu seçeneğe dair herhangi bir kayıt bulunmamıştır. Bu bulgu, ilk bakışta bölgesel bir farklılığı işaret ediyor gibi görünse de altında yatan nedenlerin çok katmanlı olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. En önemli neden şiddete uğrayan kadının ilk başvuru yaptığı yerden başlayarak, bu sorunun sorulmaması veya bu bilginin kayıt altına alınmaması olabilir. Başka bir neden başvuranların yanlarında bir refakatçiyle gelmeyi tercih etmemesi, özellikle Diyarbakır ve Adana gibi şehirlerde şiddetin faile bağımlı sosyal çevrelerde daha sık meydana gelmesiyle ilişkili olabilir. Mağdurlar, kendilerine eşlik edecek kişinin doğrudan ya da dolaylı olarak faille ilişkili olabileceğinden endişe duyarak yalnız başvuru yapmayı tercih edebilirler. Bu durum, şiddetin yalnızca bireysel değil, aynı zamanda aile ve hane içi yapıları da kapsayan bir dinamik taşıdığına işaret edebilir. Diğer bir olasılık ise, kadınların başvuru sürecinde sosyal destek ağlarından yoksun olmalarıdır. Özellikle Adana ve Diyarbakır gibi kentlerde toplumsal cinsiyet normlarının daha kısıtlayıcı olması, mağdurların çevrelerinden destek almakta zorlanmalarına ve süreci yalnız yürütmelerine neden olabilir. Görüşmeye geliş şekli bilinmeyen dosyaların büyük bölümü Diyarbakır barosuna aittir (%44,4), bu da kayıt kalitesine dair bir başka uyarı olarak değerlendirilebilir. Bu tür eksiklikler, yalnızca nicel analizlerin güvenilirliğini değil, aynı zamanda mağdurlara sunulan hizmetlerin izlenebilirliğini de olumsuz etkilemektedir. Kayıt formlarının eksik doldurulması, personel yetersizliği, bilgi alma sürecinde yaşanan iletişim sorunları veya başvuranın güvenlik gerekçesiyle bilgi vermekten kaçınması gibi pek çok faktör bu duruma katkı sağlayabilir.

Kısaca Tablo 2'den elde edilen veriler başvuru süreçlerinin barolara göre farklılık gösterdiğini, bilgileri kayıt altına almada ülke genelinde bir standart olmadığını, özellikle yönlendirme mekanizmaları ve ön bildirimlerde belirgin bölgesel farklar olduğunu ortaya koymaktadır. Ankara ve İstanbul baroları başta olmak üzere, bazı barolarda ŞÖNİM, STK'lar ve emniyet birimleri gibi kurumlar aracılığıyla daha fazla yönlendirme yapılırken, bazı barolarda ise başvuranların kendi çabalarıyla başvuru yaptığı görülmektedir. Diyarbakır barosunda veri eksikliği oranlarının yüksek olması ise veri toplama sürecinde gözden geçirilmesi gereken önemli bir durumdur.

Tablo 3'te talepçiye **ait yaş grubu, eğitim durumu, engellilik durumu, istihdam durumu, medeni hali, sosyal güvence durumu, çocuk sayısı, mülkiyet durumu ve ekonomik bağımsızlık** göstergeleri gibi özellikler Ankara, İstanbul, Adana ve Diyarbakır barolarına göre değerlendirilmiştir. Tüm talepçilerin 59(%11,3)'ü 18-24, 210 (%40,1)'ü 25-34, 173(%33,0)'ü 35-44, 70(%13,4)'i 45-54, 8(%1,5)'i 55-64 **yaş aralığında** yer alırken, 4(%0,8)'ünün yaş grubu belli değildir. **Eğitim durumuna** bakıldığında, 30(%5,8)'u okuryazar değilken, 62(11,9)'si okuryazar, 87(%16,7)'si ilköğretim, 81(%15,5)'i

ortaokul, 113(%21,7)'ü lise, 16(%3,1)'i ön lisans, 27(%5,2)'si lisans, 3(%0,6)'sı yüksek lisans mezunudur. 102(%19,6) dosyada öğrenim durumu belirtilmemiştir.

Sadece 5(%1,0) kadında **engellilik** olduğu, 217 (%42,1)'sinde engellilik bulunmadığı kayıt altına alınmış ancak 294(%57,0) dosyada bu bilgi belirtilmemiştir.

Talepçinin **istihdam durumuna** bakıldığında; 343(%65,8)'ünün çalışmadığı, 45(%8,6)'inin özel sektörde ücretli çalıştığı, 10(%1,9)'unun öğrenci, 17(%3,3)'sinin geçici/mevsimlik işçi, 5(%1,0)'inin kamuda ücretli çalıştığı, 5(1,0)'inin serbest meslek/kendi hesabına çalıştığı, 85(%16,3)'inin ücretsiz aile işçisi olduğu görülmektedir. 11(%2,1)'inin meslek bilgisi dosyalarda yer almamaktadır.

Talepçilerin başvuru anındaki **medeni durumlarına** bakıldığında; 318(%60,7)'inin evli, 151(%28,8)'inin evli ama ayrı yaşadığı, 21(%4,0)'inin hiç evlenmediği, 23(%4,4)'ünün boşanmış olduğu, 7(%1,3)'sinin evli değil ama birlikte yaşadığı, 2(%0,4)'sinin eşinin öldüğü belirtilmiştir. 2(%0,4)'sinin dosyasında bilgi bulunmamaktadır.

Talepçilerin 339(%68,3)'unun **sosyal güvencesi** bulunmamaktadır. 87(%17,5)'sinin SGK, 8% (1,6)'inin yeşili kartı varken, 62(%12,5)'sinin dosyasında belirtilmemiştir. Talepçilerin 63(%12,0)'ünün çocuğu yokken, 132(%25,2)'sinin 1, 155(%29,6)'inin 2, 101(%19,3)'inin 3, 63(%12,0)'ünün 4 ve üzeri çocuğu bulunurken, 10(%1,9)'unun dosyasında bu bilgi belirtilmemiştir.

18 yaşından büyük çocuk sayısı 401(%76,5)'inin yokken, 47(%9,0)'sinde 1, 32(%6,1)'inde 2, 16(%3,1)'sında 3, 7(%1,3)'sinde 4 ve üzeri vardır. 21(%4,0) dosyada bu bilgi yer almamaktadır.

Talepçilerin 34(%6,5)'inin **kendisine ait gayrimenkulü**, 32(6,2)'sinin **ziynet eşyası** ve 189(%36,4)'unun **kendine ait banka hesabı** bulunmaktadır

Tablo 3. Talepçiye Ait Özelliklerin Barolara Dağılımı (N=524)

Talepçiye Ait Özellikler	Ankara (n=150)		İstanbul (n=149)		Adana (n=100)		Diyarbakır (n=125)	
	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*
Talepçinin Yaş Grubu								
18 – 24 (n=59)	26	44,1	17	28,7	8	13,6	8	13,6
25 – 34 (n=210)	64	30,4	48	22,9	46	21,9	52	24,8
35 – 44 (n=173)	39	22,5	59	34,1	33	19,1	42	24,3
45 – 54 (n=70)	18	25,7	22	31,4	10	14,3	20	28,6
55 – 64 (n=8)	2	25,0	3	37,5	3	37,5	0	0,0
Belirtilmemiş (n=4)	1	33,3	0	0,0	0	0,0	3	66,7
Talepçinin Eğitim Durumu								
Okuryazar değil (n=30)	7	23,3	8	26,7	3	10,0	12	40,0

Okur yazar (n=62)	37	59,7	7	11,3	3	4,8	15	24,2
İlkokul(n=87)	0	0,0	29	33,4	27	31,0	31	35,6
Ortaokul(n=81)	1	1,2	35	43,2	27	33,4	18	22,2
Lise (n=113)	4	3,5	48	42,5	28	24,8	33	29,2
Ön lisans (n=16)	1	6,3	11	68,7	4	25,0	0	0,0
Lisans (n=27)	4	14,8	7	25,8	6	22,2	10	37,0
Yüksek lisans (n=3)	0	0,0	1	33,3	0	0,0	2	66,7
Belirtilmemiş (n=102)	96	94,1	3	2,9	2	2,0	1	1,0

Talepçinin Engellilik Durumu

Yok (n=217)	122	56,2	9	4,1	70	32,3	16	7,4
Var (n=5)	2	40,0	2	40,0	0	0,0	1	20,0
Belirtilmemiş (n=294)	23	7,8	138	46,9	28	9,6	105	35,7

Talepçinin İstihdam / Çalışma Durumu

Çalışmıyor (n=343)	91	26,5	63	18,4	80	23,3	109	31,8
Ücretli çalışan (özel sektör) (n=45)	10	22,2	31	68,9	3	6,7	1	2,2
Öğrenci (n=10)	4	40,0	6	60,0	0	0,0	0	0,0
Geçici/mevsimlik (n=17)	2	11,8	4	23,5	0	0,0	11	64,7
Ücretli çalışan (kamu) (n=5)	3	60,0	0	0,0	2	40,0	0	0,0
Serbest meslek/kendi hesabına (n=5)	3	60,0	1	20,0	1	20,0	0	0,0
Ücretsiz aile işçisi (n=85)	29	34,1	43	50,6	13	15,3	0	0,0
Belirtilmemiş (n=11)	8	72,7	1	9,1	1	9,1	1	9,1

Talepçinin Başvuru Tarihindeki Medeni Durumu

Evli (n=318)	125	39,3	30	9,4	75	23,6	88	27,7
Evli ama ayrı yaşıyor (n=151)	3	2,0	99	65,5	25	16,6	24	15,9
Hiç evlenmemiş (n=21)	6	28,6	9	42,8	0	0,0	6	28,6
Boşanmış (n=23)	10	43,5	10	43,5	0	0,0	3	13,0
Evli değil ama birlikte yaşıyor (n=7)	4	57,1	1	14,3	0	0,0	2	28,6
Eşi ölmüş (n=2)	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=2)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0

Talepçinin Sosyal Güvence Durumu

Yok (n=339)	96	28,3	120	35,4	86	25,4	37	10,9
-------------	----	------	-----	------	----	------	----	------

SGK (n=87)	46	52,9	29	33,4	11	12,6	1	1,1
Yeşil Kart (n=8)	6	75,0	0	0,0	2	25,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=62)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	62	100,0
Talepçinin Çocuklarının Sayısı								
Yok (n=63)	22	34,9	22	34,9	13	20,7	6	9,5
1 (n=132)	46	34,8	34	25,8	22	16,7	30	22,7
2 (n=155)	44	28,4	55	35,5	32	20,6	24	15,5
3 (n=101)	23	22,7	24	23,8	20	19,8	34	33,7
4 ve üzeri (n=63)	12	19,0	14	22,2	12	19,0	25	39,8
Belirtilmemiş (n=10)	3	30,0	0	0,0	1	10,0	6	60,0
Talepçinin 18 yaşından Büyük Çocuk Sayısı								
Yok(n=401)	124	30,9	115	28,7	80	20,0	82	20,4
1 (n=47)	9	19,1	21	44,8	8	17,0	9	19,1
2 (n=32)	10	31,3	8	25,0	3	9,4	11	34,3
3 (n=16)	4	25,0	3	18,8	3	18,8	6	37,4
4 ve üzeri (n=7)	3	42,9	1	14,2	0	0,0	3	42,9
Belirtilmemiş (n=21)	0	0,0	1	4,7	6	28,6	14	66,7

Talepçinin Kendine Ait Gayrimenkulü								
Var (n=34)	23	67,7	3	8,8	2	5,9	6	17,6
Yok (n=445)	126	28,3	144	32,4	97	21,8	78	17,5
Belirtilmemiş (n=41)	0	0,0	2	4,9	1	2,4	38	92,7
Talepçinin Ziynet Eşyaları								
Var (n=32)	19	59,4	7	21,9	1	3,1	5	15,6
Yok(n=370)	130	35,1	141	38,1	98	26,5	1	0,3
Belirtilmemiş (n=117)	0	0,0	1	0,9	0	0,0	116	99,1
Talepçinin Kendine Ait Banka Hesabı								
Var (n=189)	92	48,7	78	41,3	15	7,9	4	2,1
Yok (n=210)	58	27,6	68	32,4	84	40,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=120)	0	0,0	3	2,5	0	0,0	117	97,5

* Satır yüzdesi

Talepçilerin **yaş gruplarına göre dağılımı** incelendiğinde en yüksek başvuru oranlarının 25–34 ve 35–44 yaş gruplarında yoğunlaştığı, özellikle Ankara Barosunda 18–24 yaş grubunun da dikkat çekici düzeyde temsil edildiği görülmektedir (Tablo 3). Bu yaş aralıkları, Türkiye’de kadınların aktif çalışma

hayatında yer alma, çocuk sahibi olma, evlilik ya da boşanma süreçlerini deneyimleme gibi yaşam evrelerine karşılık gelmektedir. Dolayısıyla, bu dönemlerde karşılaşılan yapısal eşitsizlikler ve cinsiyete dayalı güç ilişkileri, kadınları şiddete karşı daha kırılgan hale getirmektedir. Aynı zamanda bu grubun iletişim kanallarına, dijital kaynaklara ve şehir içi hizmet ağlarına erişimi görece daha kolay olduğu için, destek talebinde bulunma oranları da yüksektir. Ankara Barosuna 18–24 yaş aralığından yapılan başvuruların yüksek oluşu, genç kadınların daha erken yaşta şiddetle karşılaşmaları ve destek arayışına yönelmeleri ile açıklanamayabilir. Bu durum aynı zamanda Ankara Barosunun kurumsal kapasitesine, görünürlüğüne ve erişilebilirliğine işaret ediyor olabilir. Özellikle büyükşehir barolarında kadın hakları merkezlerinin daha örgütlü çalışması, sosyal medya ve dijital kanallar aracılığıyla gençlere daha etkin ulaşılması ve üniversite öğrencilerine yönelik özel farkındalık çalışmaları yürütülmesi, başvuru oranlarını doğrudan etkileyen faktörlerdendir.

55 yaş üstü başvuruların sınırlı olması geleneksel normlar çerçevesinde şiddetin “özel mesele” olarak görülmesi ve sessiz kalınması ile açıklanabilir. Ayrıca bu yaş grubunda kadınların çoğu sosyal güvenceden yoksun, eğitim düzeyi düşük ve ekonomik olarak bağımlı konumda olabilir. Bu koşullar hem fiziksel erişim hem de psikolojik başvuru istekliliği açısından büyük bir engel oluşturabilir. Diğer yandan yaşla birlikte gelişen umutsuzluk, içselleştirilmiş çaresizlik ve değişim beklentisinin azalması da başvuruları sınırlayan psikolojik faktörler arasında sayılabilir.

Talepçilerin **eğitim durumlarına** ilişkin veriler değerlendirildiğinde bir yandan barolara başvuran kadınlar arasında ciddi eğitim durumu çeşitliliği olduğu, diğer yandan da bazı barolarda veri eksikliklerinin bulunduğu görülmektedir. Özellikle Ankara Barosunda başvuruların %94,1’inde eğitim düzeyinin belirtilmemesi, bu baroda veri toplama sistematığıyla ilgili bir sorun olduğunu düşündürmektedir. Diğer barolarda ise başvurular genellikle ilkökul, ortaokul ve lise mezunu kadınlardan gelmiştir. Bu durum, düşük ve orta eğitim düzeyindeki kadınların şiddet riskiyle daha sık karşılaştığını ve destek arayışına daha fazla ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. İstanbul’da orta ve yüksek eğitim düzeyindeki bireylerin destek sistemlerine erişim konusunda daha aktif olduğu, Ankara’da düşük eğitilmiş ve formel eğitimi olmayan bireylerin başvuru sisteminde daha görünür olduğu, Diyarbakır’da hem düşük hem de yüksek eğitim düzeyine sahip grupların aynı anda başvuru sistemine entegre olduğu bulunmuştur. Ancak ön lisans, lisans ve yüksek lisans eğitim seviyesine sahip kadınların sayılarının çok düşük olması nedeniyle bu oranlar dikkatli değerlendirilmelidir.

Talepçilerin **engellilik durumuna** ilişkin veriler incelendiğinde sadece 5 kişinin engelli olduğu bildirilmiş, başvuruların büyük çoğunluğunda bu bilginin belirtilmediği görülmüştür. Bu durum engelli bireylerin şiddete maruz kalmadığı anlamına gelmemektedir. Aksine, engelli bireylerin şiddet karşısında daha korunaksız olabileceği, ancak hem fiziksel erişim engelleri hem de sosyal damgalanma nedeniyle başvuru yapma olasılıklarının çok düşük olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Özellikle İstanbul (%46,9) ve Diyarbakır (%35,7) barolarında “belirtilmemiş” oranının oldukça yüksek olması dikkat çekicidir. Bu durum, hem kayıt sistemlerinde sistematik bir eksiklik olduğunu, hem de engelli bireylerin durumlarının görünmez kaldığını göstermektedir.

Tablo 3’te yer alan **istihdam/çalışma durumuna** ilişkin veriler incelendiğinde, şiddet mağduru kadınların büyük çoğunluğunun (%64,5) çalışmadığı görülmektedir. En yüksek “çalışmıyor” oranı

Diyarbakır Barosuna yapılan başvurularda saptanmış olup (%31,8), bunu sırasıyla Adana (%23,3), Ankara (%26,5) ve İstanbul (%18,4) izlemektedir. Bu bulgu, şiddet mağduru kadınların önemli bir kısmının ekonomik bağımlılık içerisinde bulunduğu ve istihdama katılım oranlarının düşüklüğüne işaret etmektedir. Çalışan kadınlar arasında özel sektör istihdamı belirgin şekilde öne çıkmakta; özellikle İstanbul Barosuna yapılan başvuruların %68,9'unu özel sektörde çalışan kadınlar oluşturmaktadır. Bu durum, İstanbul'daki başvuru sahiplerinin daha çok kentli profilden geldiğini ve özel sektör istihdamının burada daha yaygın olduğunu göstermektedir. Kamuda çalışan kadınların sayısı ise oldukça sınırlı olup (toplamda yalnızca 5 kişi), bu durum kamu çalışanı kadınların şiddete maruz kalsalar dahi daha az başvuruda bulundukları ya da farklı başvuru kanallarını tercih ettiklerine işaret edebilir.

Öğrenci olduğunu belirten başvurular yalnızca Ankara ve İstanbul'dan gelmiştir; bu da söz konusu illerin üniversite kentleri olmasının bir yansıması olabilir. Diyarbakır'da ise geçici veya mevsimlik işlerde çalışan kadınların oranı dikkat çekici biçimde yüksektir (%64,7). Bu durum, bölgedeki istihdam yapısının ve mevsimsel tarım işçiliğinin belirleyici etkisine işaret etmektedir. Aynı zamanda bu gruptaki kadınların iş güvencesinden yoksun olmaları, onları hem şiddete karşı daha savunmasız kılmakta hem de destek mekanizmalarına erişimde daha kırılgan bir konuma itmektedir.

Medeni durum verileri, başvuranların büyük çoğunluğunun evli olduğunu ortaya koymakta ve bu durum, şiddet olgularının evlilik kurumu ile güçlü bir ilişkisi olduğunu düşündürmektedir. Ancak İstanbul özelinde “evli ama ayrı yaşayan” kategorisinde belirgin bir yoğunluk gözlenmektedir. Bu durum, şiddet mağdurlarının fiziksel olarak ayrı yaşamaya başlamış olsalar da hukuki ayrılığı henüz tamamlamamış olabileceklerini ve bu süreçte hukuki destek arayışı içine girdiklerini göstermektedir. Hiç evlenmemiş ve boşanmış bireylerin oranı ise görece düşüktür. “Boşanmış” veya “beraber yaşıyor” kategorilerinin düşük oranlarda temsil edilmesi, sosyal damgalanma, kayıt dışı birlikteliklerin resmi sistemlerde tanınmaması ya da veri toplama süreçlerindeki sınırlılıklar gibi etkenlerle açıklanabilir.

Sosyal güvenceye sahip olmayanların oranı oldukça yüksektir. Bu bulgu kadın yoksulluğunun ve sosyal koruma mekanizmalarından uzaklaşmanın şiddetle karşı karşıya kalmada nasıl bir risk faktörü taşıdığını göstermektedir. Sosyal güvencesi olmayanlar özellikle İstanbul ve Ankara barolarında yoğunlaşmakta ve SGK kapsamında olanlar daha çok Ankara'da yer almaktadır. Diyarbakır'da ise sosyal güvence durumu belirtilmeyen başvuru sayısı yüksektir.

Talepçilerin çocuk sayılarına bakıldığında, 1 veya 2 çocuğu olanlar çoğunluktadır. Ancak Diyarbakır'da 3 ve üzeri çocuğu olan bireylerin oransal fazlalığı, bölgede nüfus politikaları, eğitim seviyesi ve kadın üzerindeki toplumsal beklentilerle ilişkili olabilir. 18 yaş üstü çocuk sayısı açısından da Diyarbakır öne çıkmaktadır. Bu da bölgesel farklılıkları yansıtmaktadır.

Mülkiyet durumuna göre değerlendirildiğinde, başvuranların büyük kısmının kendine ait gayrimenkulü bulunmamaktadır. Kendine ait gayrimenkulü ve ziynet eşyası olanların çoğu Ankara Barosuna başvurmuştur. Bu, Ankara'da başvuran kadınların ekonomik kaynaklara erişimde görece daha iyi durumda olduklarını ve bu nedenle hukuki desteği arayabilme cesaretine sahip olduklarını

gösterebilir. Aynı zamanda, Gelincik Merkezi ilk başvuru formunda bu bilgilerin kayıt altına alınmasından dolayı diğer barolara kıyasla bu oran daha yüksek çıkmış olabilir. Diyarbakır'da bu konulara dair bilgi büyük oranda belirtilmemiştir.

Ekonomik bağımsızlık göstergesi olarak değerlendirilebilecek bir diğer değişken, banka hesabı varlığıdır. Bu parametre açısından da benzer bir dağılım söz konusudur. Banka hesabı olanlar çoğunlukla Ankara ve İstanbul barolarına başvurmuştur. Adana'da banka hesabı olan başvuran sayısı düşüktür. Diyarbakır'da ise çok sayıda başvuranın banka hesabı bulunmamaktadır veya bu bilgi belirtilmemiştir.

Tüm bu veriler, başvuruların büyük çoğunluğunun düşük gelir grubu, düşük eğitim düzeyi ve sınırlı sosyal güvencelere sahip bireyler olduğunu göstermektedir. Bölgesel farklılıklar net şekilde ortaya çıkmakta; özellikle Diyarbakır barosuna yapılan başvurularda veri eksikliği oranı yüksek olmakla birlikte çok çocuklu, sosyal güvencesiz ve işsiz bireylerin yoğunluğu dikkat çekmektedir.

Şiddet türü, sıklığı, devam etme süresi, faile ilişkin bilgiler, adi tıp raporu olup olmaması, şiddet sonucu kadınlarda oluşan hasar gibi veriler toplanmış ve aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Şiddet türü; talepçilerin 485(%92,6)'ine psikolojik/duygusal, 439(%83,8)'una fiziksel, 293(%55,9)'üne ekonomik, 105(%20,0)'ine cinsel, 85(%16,2)'ine ısrarlı takip uygulanırken, 104(%19,8)'ünün çocuğuna yönelik şiddet uygulanmıştır. **Şiddet faili** dağılımına bakıldığında; 465(%86,4)'inin eşi, 19(%3,5)'unun eski eşi, 16(%3,0)'sının mağdurun kendi akrabası/yakını, 23(%4,3)'ünün partnerin/eşinin akrabası veya yakını, 7(%1,3)'sinin eski sevgilisi, 4(%0,7)'ünün sevgilisi ve 4(%0,7)'ünün tanımadığı kişilerce şiddete uğradığı bulunmuştur. **Faillerin yaş dağılımı** irdelendiğinde; 6(%1,1)'sının 18-24, 50(%9,5)'sinin 25-34, 62(%11,8)'sinin 35-44, 30(%5,7)'unun 45-54, 4(%0,8)'ünün 55-64, 2(%0,4)'sinin 64-74 yaş bandında olduğu, 370(%70,6) dosyada ise bu bilginin yer almadığı bulunmuştur. Dosyaların 130(%24,8)'unda **failin mesleği** belirtilmiş iken, 394(%75,2)'ünde belirtilmemiştir. **Faillerin istihdam durumuna** bakıldığında 62(%11,8)'si serbest meslek/kendi hesabına çalışan, 61(%11,6)'i özel sektörde ücretli çalışan, 27(%5,2)'si kamuda ücretli çalışan, 6(%1,1)'si geçici/mevsimlik işçi, 3(%0,6)'ü cezaevinde, 2(%0,4)'si emekli, 1(%0,2)'i öğrenci iken, 49(%9,4)'u çalışmıyor olduğu tespit edilmiştir. 313(%59,7)'ünün ise mesleği belirtilmemiştir.

Faillerin öğrenim düzeyi incelendiğinde; 5(%1,0)'i okuryazar değil, 12(%2,3)'si okuryazar, 28(%5,3)'i ilkokul, 22(%4,2)'si ortaokul, 26(%5,0)'sı lise, 14(%2,7)'ü lisans, 3(%0,6)'ü ön lisans mezunu iken, 414(%79,0) dosyada yaş belirtilmemiştir.

Failin Uyguladığı Şiddet /Uygulama Şekli değerlendirildiğinde; 422(%42,7) Sözlü, hakaret, aşağılama, korkutma, tehdit, kısıtlama, 386(%73,7) darp, yumruk, tokat, tekme, 224(%42,7) ekonomik şiddet (parasına/eşyalarına el koyma, zorla çalıştırma, para vermeme), 84(%16,0) taciz, tecavüz, cinsel saldırı, 84(%16,0) ısrarlı takip, 34(%6,5) kesici alet, 14(%2,7) ateşli silah uyguladıkları bulunmuştur.

Şiddet sıklığına bakıldığında, talepçilerden 195(%37,2)'inin her gün, 13(%2,5)'ünün haftada bir, 4(%0,8)'ünün ayda bir ve 7(%1,3)'sinin ilk defa şiddete uğradığı; 305(%58,2) dosyada ise bu konuda hiçbir bilgi belirtilmediği görülmüştür. Uygulanan **şiddetin süresi** ise 87(%16,6) talepçide son 12 aydır, 345(%65,8) talepçide ise 12 aydan daha uzun süredir olduğu bulunmuştur.

Şiddet sonucu oluşan hasar incelendiğinde, uğradıkları şiddet nedeniyle talepçilerin 236(%45,0)'sı basit tıbbi müdahale, 234(%22,7)'ü tıbbi müdahale gerektirmeyen/fiziksel hasar olmayan ve 22(%4,2)'si ağır yaralanma öyküsü bulunduğu, 32(%6,1) dosyada ise bu konuda hiçbir bilgi olmadığı bulunmuştur.

Şiddet sonucunda 109(%21,3) talepçinin **adli tıp raporu** olduğu, 203(%39,7)'sinin dosyasında bu konuda bilgi olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer yandan 128 (%24,4)'ünün **çocuğuna da şiddet** uygulandığı belirlenmiştir. Faillerin 58(%11,1)'inde madde bağımlılığı, 57(%10,9)'sinde alkol bağımlılığı, 33(%6,3)'ünde psikolojik sorunlar, 21(%4,0)'inde kumar bağımlılığı olduğu; 33(%6,3) failin işsiz ve 3(%0,6) failin de engelli olduğu tespit edilmiştir. Faillerin 40(%7,6)'sında silah olduğu dosyalarda belirtilmiş, ancak 469(%89,5) dosyada bu konuda bir bilgiye rastlanmamıştır.

Veri toplama formu ile elde edilen “Şiddete yönelik bilgiler” içinde başvuruda belirtilen şiddetin türü, şiddetin kim tarafından uygulandığı, failin yaş grubu, çalışma durumu, mesleği, eğitim düzeyi, şiddeti uygulama şekli, şiddetin sıklığı, şiddet sonucu oluşan hasar, adli tıp raporu olup olmadığı, şiddetin devam süresi, çocuklara şiddet uygulanıp uygulanmadığı, failin kişisel özellikleri ve ateşli silahının olup olmadığı gibi bilgiler yer almakta olup elde edilen veriler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Dosyadan Elde Edilen Şiddete İlişkin Bilgilerin Barolara Göre Dağılımı (N= 524)

Şiddete İlişkin Bilgiler	Ankara (n=150)		İstanbul (n=149)		Adana (n=120)		Diyarbakır (n=105)	
	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*
Başvuruda Belirtilen Şiddetin Türü								
Psikolojik/duygusal (n=485)	143	29,5	146	30,1	92	19,0	104	21,4
Fiziksel (n=439)	140	31,9	126	28,7	93	21,2	80	18,2
Ekonomik (n=293)	94	32,2	83	28,3	35	11,9	81	27,6
Cinsel (n=105)	58	55,3	18	17,1	11	10,5	18	17,1
Çocuğuna yönelik şiddet (n=104)	34	32,7	32	30,8	17	16,3	21	20,2
İsrarlı takip (n=85)	17	20,0	51	60,0	2	2,4	15	17,6
Şiddet Faili								
Eş (n=465)	130	28,0	129	27,7	98	21,1	108	23,2
Eski eş (n=19)	7	36,8	10	52,7	0	0,0	2	10,5

Mağdurun kendi akrabası /yakını (n=16)	15	93,7	0	0,0	0	0,0	1	6,3
Partnerin/eşin akrabası veya yakını (n=23)	6	26,1	3	13,0	3	13,0	11	47,8
Eski sevgili (n=7)	1	14,3	5	71,4	0	0,0	1	14,3
Sevgili (n=4)	2	50,0	2	50,0	0	0,0	0	0,0
Diğer (Tanımadığı kişi) (n=4)	0	0,0	3	75,0	0	0,0	1	25,0
Failin Yaş Grubu								
18 – 24 (n=6)	1	16,7	2	33,3	0	0,0	3	50,0
25 – 34 (n=50)	9	18,0	0	0,0	12	24,0	29	58,0
35 – 44 (n=62)	5	8,1	0	0,0	28	45,2	29	46,8
45 – 54 (n=30)	2	6,7	0	0,0	9	30,0	19	63,3
55 – 64 (n=4)	0	0,0	0	0,0	3	75,0	1	25,0
65 – 74 (n=2)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
75 ve üzeri (n=0)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=370)	133	35,9	147	39,7	48	13,0	42	11,4
Failin Mesleği								
Belirtilmiş (n=130)	44	33,9	6	4,6	3	2,3	77	59,2
Belirtilmemiş (n=394)	106	26,9	143	36,3	97	24,6	48	12,2
Failin İstihdam / Çalışma Durumu								
Serbest meslek/kendi hesabına (n=62)	13	21,7	5	8,3	1	1,7	43	68,3
Ücretli çalışan (özel sektör) (n=61)	15	24,6	8	13,1	14	23,0	24	39,3
Çalışmıyor (n=49)	4	6,3	16	33,3	11	22,9	18	37,5
Ücretli çalışan (kamu) (n=27)	11	40,7	2	7,4	0	0,0	14	51,9
Geçici/mevsimlik (n=6)	6	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Cezaevinde (n=3)	0	0,0	2	66,7	0	0,0	1	33,3
Emekli (n=2)	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Öğrenci (n=1)	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=313)	99	31,6	115	36,7	74	23,6	25	8,0
Failin Eğitim Düzeyi								
Okuryazar değil (n=5)	1	20,0	0	0,0	0	0,0	4	80,0
Okuryazar(n=12)	9	75,0	0	0,0	0	0,0	3	25,0
İlkokul(n=28)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	28	100,0
Ortaokul (n=22)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	22	100,0
Lise (n=26)	0	0,0	1	3,8	0	0,0	25	96,2
Lisans (n=14)	1	7,1	0	0,0	0	0,0	13	92,9
Ön lisans (n=3)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	100,0

Belirtilmemiş (n=414)	139	33,6	148	35,7	100	24,2	27	6,5
Failin Uyguladığı Şiddet /Uygulama Şekli (Birden fazla yanıt olabilir)								
Sözlü, hakaret, aşağılama, korkutma, tehdit, kısıtlama (n=422)	141	33,4	146	34,6	87	20,6	48	11,4
Darp, yumruk, tokat, tekme (n=386)	135	35,0	126	32,6	89	23,1	36	9,3
Ekonomik şiddet (parasına/eşyalarına el koyma, zorla çalıştırma, para vermeme) (n=224)	64	28,6	84	37,5	33	14,7	43	19,2
Taciz, tecavüz, cinsel saldırı (n=85)	48	56,4	18	21,2	9	10,6	10	11,8
Israrlı takip (fiziksel veya telefonla, sosyal medya üzerinden) (n=84)	17	20,2	50	59,5	2	2,4	15	17,9
Kesici alet (n=34)	15	44,1	9	26,5	10	29,4	0	0,0
Ateşli silah (n=14)	8	57,1	2	14,3	4	28,6	0	0,0

Şiddetin Sıklığı								
Her gün (n=195)	47	24,1	140	71,8	8	4,1	0	0,0
Haftada bir (n=13)	6	46,2	1	7,8	6	46,2	0	0,0
Ayda bir (n=4)	3	75,0	0	0,0	1	25,1	0	0,0
İlk kez (n=7)	2	25,6	3	42,8	1	14,3	1	14,3
Belirtilmemiş (n=305)	92	30,2	5	1,6	84	27,5	123	40,7

Şiddet Sonucu Oluşan Hasar								
Basit tıbbi müdahale (n=236)	89	37,7	61	25,9	77	32,6	9	3,8
Tıbbi müdahale gerektirmeyen / fiziksel hasar olmayan (n=234)	56	23,9	79	33,8	10	4,3	89	38,0
Ağır yaralanma (n=22)	5	22,7	9	40,9	7	31,8	1	4,6
Belirtilmemiş (n=32)	0	0,0	0	0,0	6	18,7	26	81,3
Adli Tıp Raporu								
Var (n=109)	16	14,7	2	1,8	61	56,0	30	27,5
Yok (n=199)	95	47,7	14	7,0	13	6,5	77	38,7
Belirtilmemiş (n=203)	39	19,2	133	65,5	19	9,4	12	5,9
Şiddetin Devam Etme Süresi								
12 aydan daha uzun (n=345)	127	36,8	128	37,1	42	12,2	48	13,9

Son 12 ay (n=87)	23	26,4	21	24,1	42	48,4	1	1,1
Belirtilmemiş (n=92)	0	0,0	0	0,0	36	39,1	56	60,9
Failin Varsa Çocuklara Şiddet Uygulama Durumu								
Evet (n=128)	50	39,1	34	26,5	18	14,1	26	20,3
Hayır (n=309)	80	25,9	94	30,4	53	17,2	82	26,5
Çocuk yok (n=55)	19	34,5	21	38,2	9	16,4	6	10,9
Belirtilmemiş (n=32)	1	3,1	0	0,0	22	62,5	11	34,4
Failde Mevcut Durumlar								
Madde bağımlılığı (n=58)	22	37,9	20	34,5	15	25,9	1	1,7
Alkol bağımlılığı (n=57)	30	52,6	14	24,6	13	22,8	0	0,0
İşsizlik (n=33)	6	18,2	15	45,4	12	36,4	0	0,0
Psikolojik rahatsızlık (n=33)	23	69,6	6	18,2	2	6,1	2	6,1
Kumar bağımlılığı (n=21)	7	33,3	8	38,0	2	9,5	4	19,0
Engellilik (n=3)	2	66,7	0	0,0	0	0,0	1	33,3
Failin Ateşli Silahı								
Var(n=40)	14	35,0	9	22,5	11	27,5	6	15,0
Yok (n=15)	9	60,0	0	0,0	6	40,0	0	0,0
Belirtilmemiş(n=469)	127	27,1	140	29,9	83	17,7	119	25,3

Tablo 4'teki barolara göre şiddetin dağılımı, şiddetin çok boyutlu yapısını ve kadınların birden fazla şiddet türüne aynı anda maruz kaldığını ortaya koymaktadır. Özellikle psikolojik ve fiziksel şiddet tüm barolarda en yaygın olarak bildirilen şiddet türleri arasında yer almakta ve bu durum, kadına yönelik şiddetin görünürlüğü yüksek formlarının hâlâ ön planda olduğunu göstermektedir. **Psikolojik/duygusal şiddet**, tüm başvuruların yaklaşık üçte birinde dile getirilmiş ve en çok İstanbul (%30,1) ve Ankara (%29,5) barolarına yapılan başvurularda bildirilmiştir.

Bu oranlar, büyükşehirlerde psikolojik şiddet farkındalığının daha yüksek olduğunu ve mağdurların bu tür şiddeti tanımlayıp raporlayabildiğini göstermektedir. Ancak şiddetin geneline bakıldığında kadınların en çok fiziksel şiddeti tanımlayabildiği, diğer şiddet türleri hakkında yeterli bilgisi olmadığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle kadından kendisine uygulanan şiddet konusunda bilgi alınırken, şiddet türleri talepçiye örneklerle anlatılmalı ve doğru öykü alınmalıdır.

Fiziksel şiddet, yine en çok bildirilen türlerden biri olup Ankara (%31,9) ve İstanbul (%28,7) gibi kentlerde öne çıkmaktadır. Fiziksel şiddet, mağdurlar açısından daha belirgin ve kanıtlanabilir bir şiddet biçimi olduğu için başvurularda daha çok yer almaktadır. Ankara ve İstanbul'daki yüksek oran sosyokültürel, ekonomik ve bölgesel yapıyla ilişkili olabilir.

Ekonomik şiddet, kadınların gelir ve kaynaklara erişiminin sınırlandırılması, parasal baskı, iş hayatından alıkonulma gibi durumları içerir. Bu tür şiddetin en yüksek oranda Ankara'da bildirildiği görülmektedir (%32,2). Diyarbakır'da da ekonomik şiddet oranı (%27,6) oldukça dikkat çekicidir. Bu veriler, özellikle kent merkezlerinde kadınların ekonomik özgürlüklerinin baskı altında olduğunu ve

bu durumun şiddet olarak tanımlanabildiğini göstermektedir. Adana'daki oran ise oldukça düşüktür (%11,9), bu durum kadınların ekonomik şiddeti tanımlamakta zorlandığını ya da bu tür şiddetin daha az görünür olduğunu düşündürebilir.

Cinsel şiddet, genel başvuru oranlarına göre daha az bildirilen şiddet türüdür. Aile, akraba vb. baskısı, toplumsal damgalanma korkusu, ekonomik bağımlılık, sosyokültürel normlar gibi çeşitli gerekçelerle kadınlar cinsel şiddeti bildirmemektedir. Bildirimin en yüksek oranda Ankara'da görülmesi (%55,3), ilk bakışta bu tür vakaların Ankara'da daha yaygın olduğu izlenimini uyandırır da bu fark, veri kaydındaki sistematiklikten kaynaklanabilir. Ankara Barosunun diğer barolara göre daha ayrıntılı dosyalama ve veri girişi uygulamalarına sahip olması, cinsel şiddet gibi hassas konuların belgelenmesinde fark yaratmaktadır. Ayrıca talepçi ile iletişimde cinsel şiddetin daha derinlemesine irdelenmesi de bu durumu ortaya çıkarılabilir. Diğer baroların başvuru formlarında cinsel şiddet işaretlenmiyor olabilir. Gelincik Merkezinde ilk görüşmeyi kadın avukatlar yapmaktadır ancak örneğin Adana barosunda adli yardımda nöbet tutulurken şiddet nedeniyle başvuran talepçiler erkek avukatlarla da görüşebilmektedir. Diğer illerde de benzer oranda vakalar bulunmasına rağmen, dosyalarda yeterince ayrıntılı veri yer almaması bu tür vakaların görünürlüğünü azaltmış olabilir. Bu durum, barolar arası veri toplama standartlarının farklılığının, cinsel şiddetin gerçek yaygınlığını anlamada ciddi bir kısıt oluşturduğunu göstermektedir. Şiddet türlerinin tanımına ilişkin talepçilerin bilgi düzeyleri de rol oynamaktadır. "Cinsel şiddet var mı?" sorusu yerine talepçilerle ilk görüşmede cinsel şiddetin varlığına ilişkin işaretlere dikkat edilmeli veya açıklayıcı davranış örnekleri sorularak talepçinin bu şiddet türünü yaşamış olup olmadığı bilinebilir.

Israrlı takip vakalarının büyük çoğunluğu İstanbul'dan yapılmıştır (%60,0). Israrlı takip, özellikle kentleşmenin yoğun olduğu alanlarda ve dijital araçların yaygın kullanıldığı çevrelerde artış göstermektedir. İstanbul'da dijital taciz, fiziksel takip ve tehdit davranışları ile ilgili farkındalık ve şikâyet eğilimi yüksek olabilir. Bu durum, siber şiddetle mücadele politikalarının geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Sonuç olarak, şiddet türlerinin barolara göre dağılımı, coğrafi ve kültürel farklılıkların şiddet türlerinin bildiriminde nasıl etkili olabileceğini göstermektedir. Örneğin metropol kentlerde (İstanbul, Ankara) başvuru çeşitliliği daha fazlayken, bazı illerde şiddetin aile içi yapısıyla sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir. Bu durum, yerel sosyokültürel yapıların şiddetin görünürlüğü ve ifade edilme biçimini etkileyebileceğini ortaya koymaktadır.

Şiddet faillerinin %88,7'sinin mevcut eşler olduğu ortaya çıkmaktadır (n=465). Eşin fail olduğu vakalar, Ankara (%28,0), İstanbul (%27,7), Adana (%21,1) ve Diyarbakır (%23,2) illerinde benzer oranlarda rapor edilmiştir. Bu durum, aile içi şiddetin en yaygın biçimlerinden birinin eş tarafından uygulanan şiddet olduğunu ve eşitsiz güç ilişkilerinin bu yapının temelini oluşturduğunu ortaya koymaktadır. **Aynı zamanda, aile içi ilişkilerdeki bu eşitsizliğin bireysel değil yapısal ve sistematik olduğuna, dolayısıyla yalnızca bireysel müdahalelerle değil, yapısal politikalarla ele alınması gerektiğine işaret etmektedir.**

Eski eşler, eski sevgililer, mağdurun veya partnerin akrabaları ve tanımadığı kişiler gibi diğer fail türleri arasında İstanbul öne çıkarken; mağdurun kendi akrabası tarafından uygulanan şiddet neredeyse sadece Ankara'da bildirilmiştir, diğer illerde kayda geçmemiş dosyalar olabilir. Eksik veri olduğu için tam bir analiz yapmak mümkün değildir.

Mağdurların bir kısmı, şiddetin failinin kendi ailesi ya da yakın akrabaları olduğunu belirtmiştir. En sık bildirilen failer “anne-baba”, “baba”, “eş”, “abi”, “anne”, “oğul”, “kardeş” ve “yeğen” gibi aile bireyleridir. Bazı vakalarda mağdurlar birden fazla aile üyesini aynı anda fail olarak tanımlamıştır. Bu bulgu, şiddetin aile içinde yalnızca bir kişiyle sınırlı kalmadığını; aksine, sistematik biçimde birden fazla kişi tarafından uygulanabildiğini ve aile yapısının bu şiddeti besleyen bir zemin sunduğunu göstermektedir. Çoklu failerin varlığı, mağdurun güvenli bir alana ulaşmasını daha da güçleştirmekte ve toplu şiddet olgularına karşı kapsamlı mücadele stratejileri geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Diğer yandan, mağdurların bir kısmı da, eşinin ya da partnerinin ailesi tarafından da şiddete maruz kaldığını bildirmiştir. En sık bildirilen failer arasında “kayınvalide” ve “kayınpeder” yer almakta; bazı durumlarda ise bu kişiler birlikte şiddet uygulayanlar olarak tanımlanmaktadır (n=8). Bunun yanında “görümce”, “eşin eski eş” gibi diğer akrabalar da zaman zaman şiddet faili olarak kaydedilmiştir. Bazı vakalarda birden fazla eş-akrabası aynı anda şiddet uygulamıştır (örneğin: “kayınvalide, görümce, kayınpeder, yenge”). Bu durum, şiddetin yalnızca eşten değil; eşin ailesinden de kaynaklanabileceğini ve ataerkil yapıların erkeklerle sınırlı olmayan bir baskı rejimi üretebildiğini ortaya koymaktadır. Özellikle evlilik sonrası gelin-kayınvalide ilişkisi bağlamında, kadınlar arası güç çatışmalarının da şiddetle sonuçlanabildiği bilinmektedir.

Elde edilen bulgular, şiddetin yalnızca eşten değil, mağdurun hem kendi ailesinden hem de eşinin ailesinden kaynaklanabileceğini göstermektedir. Kendi ailesinden gelen şiddet vakalarında, özellikle geniş aile üyeleri ve geleneksel otorite figürleri (baba, eş) ön plana çıkmaktadır. Eşin ailesinden gelen şiddette ise çoğunlukla hane içindeki güçlü roller (kayınvalide, kayınpeder) öne çıkmaktadır. **Bu durum, aile içi şiddetin çok boyutlu bir sorun olduğunu ve müdahale stratejilerinin yalnızca eşe yönelik değil, geniş aile yapısını da kapsayacak şekilde geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.** Farkındalık çalışmaları, destek mekanizmaları ve hukuki koruma süreçleri, bu çok yönlü şiddet kaynaklarını dikkate alacak şekilde düzenlenmelidir.

Veri seti, şiddet faillerinin sosyoekonomik ve kişisel özelliklerine ilişkin önemli ipuçları sunmaktadır (Tablo 3). Faile ilişkin yaş, meslek, istihdam, eğitim düzeyi, sağlık durumu, bağımlılık öyküsü gibi değişkenler, şiddetin nedenleri ve risk faktörleri açısından çok boyutlu bir tartışma zemini oluşturmaktadır. Yaş grubu bildirilen failer arasında en yoğun yaş aralığı 25–54'tür. Diyarbakır barosu fail yaş bilgisi verenlerde öne çıkmaktadır. Örneğin 25–34 yaş grubundaki failerin %58'i Diyarbakır'dan bildirilmiştir. Dosyaların büyük çoğunluğundan fail yaşı belirtilmemiş olması bu konuda karşılaştırmalı analiz yapılmasını önlemektedir. **Baroların dosyalama sisteminde faile ait bilgiler genellikle tutulmadığından fail profilini çıkarmak için daha fazla veri toplanması gerekmektedir.**

Failin **istihdam biçimi**, şiddetin yapısal nedenlerine ışık tutabilecek önemli bir göstergedir. Dosyalarda failin mesleğinin büyük oranda “belirtilmemiş” olması dikkat çekicidir. Bu durum gerek mağdurların failin mesleki durumunu net olarak ifade edememesi, gerekse veri toplama süreçlerinde bu bilginin sistematik olarak atlanmış olabileceğini düşündürmektedir. Failin mesleğinin genellikle kayıtlara geçmemesi, sosyal inceleme süreçlerinde de bir boşluk oluşturmakta ve risk değerlendirmesini sınırlamaktadır. Bununla birlikte, Diyarbakır’da faile ait meslek verisinin daha yüksek oranda kaydedilmesi (%59,2), bu ildeki veri kaydının daha dikkatli yürütüldüğünü göstermektedir.

Eğitim düzeyine ilişkin veriler de anlamlı farklılıklar içermektedir. Failin eğitim düzeyinin çoğunlukla “belirtilmemiş” olması hem sosyal hizmet uygulamalarında hem de adli süreçlerde bu bilginin göz ardı edildiğini düşündürmektedir. Ancak sınırlı veriler bile şiddetin yalnızca düşük eğitilmiş bireylerle sınırlı olmadığını göstermektedir. Özellikle Diyarbakır’da ilköğretim, ortaokul ve lise mezunu faillerin yanı sıra lisans ve ön lisans mezunu faillerin de bildirilmiş olması, **eğitilmiş bireylerin de şiddet uygulayabildiğini ve eğitim seviyesinin tek başına koruyucu bir faktör olmadığını ortaya koymaktadır.**

Faillerin uyguladığı **şiddet türleri** incelendiğinde, her ilde sözlü, fiziksel ve ekonomik şiddet yaygın olarak görülmektedir. Ancak cinsel şiddetin en fazla Ankara’da bildirildiği (%56,4) ve ısrarlı takibin en çok İstanbul’da yaşandığı (%59,5) dikkate değerdir. Kadınların Ankara’da cinsel şiddetle ilgili bilgiye ulaşma, yaşadıklarını tanımlayabilme ve hukuki destek arama konusunda daha donanımlı olmaları muhtemeldir. Diğer yandan Ankara’da ŞÖNİM aracılığıyla yönlendirme oldukça yüksektir. ŞÖNİM’ler cinsel şiddetin tanımlanması, mağdurların güçlenmesi ve yönlendirilmesi konusunda uzmanlaşmış kurumlardır. Bu yapıların etkin çalışması, kadınların başvuru esnasında yaşadığı cinsel şiddeti daha açıkça ifade etmelerini sağlamış olabilir. İstanbul gibi büyükşehirlerde de dijital şiddet türlerinin daha yaygın raporlanması, kentli kadınların bu konudaki farkındalığının daha yüksek olabileceğini düşündürmektedir.

Şiddetin sıklığı ve süresine ilişkin verilere bakıldığında incelenen tüm dosyaların %65,8’inde şiddetin 12 aydan uzun süredir devam ettiği ve %37,2’sinde şiddetin “her gün” yaşandığı görülmektedir. Diğer illerle karşılaştırıldığında İstanbul’da her gün yaşanan şiddet oranının oldukça yüksek olduğunu görülmüştür (%71,8). Bu oran, İstanbul’daki kadınların kronikleşmiş şiddet ilişkileri içinde olduklarını ve uzun süreli istismara maruz kaldıklarını ortaya koymaktadır. Aynı şekilde Ankara’da da şiddetin 12 aydan uzun sürdüğü vakaların oranı %36,8 gibi yüksek bir düzeydedir. Bu tür süreklilik arz eden şiddet durumlarında kadınların başvuru yapmadan önce uzun süre bekledikleri veya sosyal destek sistemlerine erişimin geciktiği anlaşılmaktadır.

Fiziksel hasar bakımından en sık rastlanan durum tıbbi müdahale gerektiren durumlar olmuştur. Basit tıbbi müdahale gerektiren şiddet bildirimleri Ankara ve Adana’da daha yoğun iken, ağır yaralanma vakaları az sayıdadır ve en çok İstanbul’da rapor edilmiştir. Bununla birlikte, **adli tıp raporlarının** alınması açısından Adana öne çıkmaktadır (%56), bu da adli sürecin bu ilde daha fazla işlediğini veya mağdurların fiziksel şiddeti belgelemek konusunda daha yönlendirilmiş olabileceğini düşündürmektedir. İstanbul Barosundan bu bilgiye dayalı veri girişi yapılmamıştır.

Failin **çocuklara yönelik şiddet davranışı** %24,4 olarak bulunmuştur. Bu konudaki en yüksek bildirim Ankara'dandır (%39,1). Bu durum, çocukların da şiddet döngüsü içinde kalabileceğini ve kadınların başvurularında yalnızca kadına değil, çocuğa yönelik şiddetin de görünür hale getirilebildiğini göstermektedir. Bu, çocuk koruma sistemleriyle kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmalarının birlikte çalışmasının önemini ortaya koymaktadır. Adana ve Diyarbakır'da ise çocuklara yönelik şiddet durumu çoğunlukla belirtilmemiştir.

Veriler incelendiğinde, şiddet faillerinin yalnızca küçük bir kısmında alkol veya madde bağımlılığı bulunduğu görülmektedir. Bildirilen şiddet dosyalarının sadece %10'unda alkol veya madde bağımlılığı veya psikolojik sorunlar olduğu saptanmıştır.

Dosyaların %7,6'sında ateşli silah bildirilmiştir. Ateşli silaha sahip olan failler en çok Ankara'da bulunmakta (%35,0), ardından Adana ve İstanbul gelmektedir. Ankara'da dosyaların daha detaylı olması bu sonuca neden olabilir. Diyarbakır'da bu konuya ilişkin veriler büyük ölçüde yetersizdir. Kesici alet ve ateşli silah kullanımı Ankara'da belirgindir; Diyarbakır'da ateşli silah vakası bildirilmemiştir. Burada talepçinin ateşli silah içeren şiddet gördüğü halde korkusundan açıklayamadığı dosyalara bakan avukatlar tarafından belirtilmiştir. Kültürel korkular, toplumsal baskı ve tehdit, çocuklara zarar verme korkusu vs. baskın olabilir.

Tüm dosyalar üzerinden **talepçilerin beklentileri** değerlendirildiğinde; 358(%68,3)'ü uzaklaştırma/koruma kararı, 448(%85,5)'i boşanma, 385(%73,5)'i nafaka, 302(%57,6)'si tazminat, 328(%62,6)'i çocuğun velayetini alma, 40(%7,6)'ı karşı tarafın açtığı davanın takibini talep etmektedir.

Dosyanın durumu değerlendirildiğinde; 228(%39,8)'i açık, 98(%17,1)'i talepçi vazgeçti, 98(%17,1)'i dosya kapalı, 8(%1,4) başlatılamadı olarak kayıtlara geçmiş, 141 (%24,6)'sı ise belirtilmemiştir. 110 (%21,0) dosyada faile karşı ceza soruşturması açılmış olup, 69(%13,2) dosyada bilgi belirtilmemiştir. **Faile karşı ceza davası** ise 61(%11,6) dosyada açılmış, 87(%16,6) dosyada ise bilgi verilmemiştir. **Hukuki süreçte ulaşılan sonuç** dağılımı değerlendirildiğinde; 56(%10,7) talepçi vazgeçmiş, 88(%16,8)'i boşanma davası sonuçlanmış, 57(%10,9)'una nafaka bağlanmış, 54(%10,3)'ü çocuğun/çocukların velayetini almış, 16(%3,1)'si tazminat almıştır. 226(%43,1)'sında dosya devam etmekte olup, 71(%13,5) dosyada bu bilgi belirtilmemiştir.

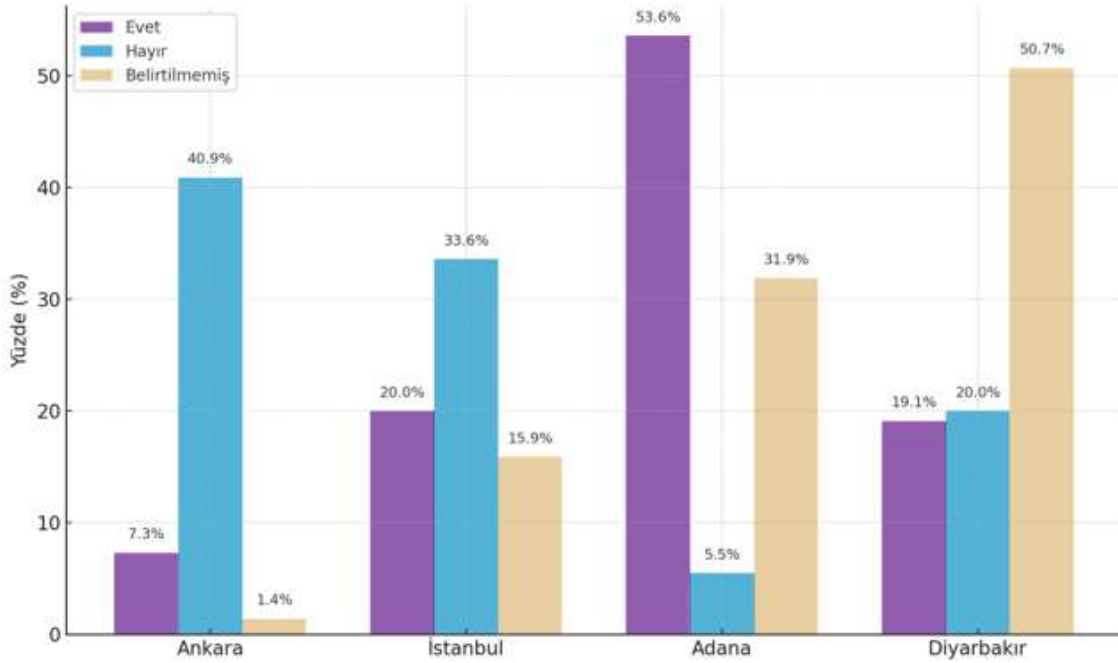
Tablo 5'te şiddet mağdurlarının hukuki süreçten beklentileri/talebi, dosya durumları, faile yönelik ceza soruşturması ve davası açılma durumu ile süreç sonunda ulaşılan sonuçlar, dört baro (Ankara, İstanbul, Adana, Diyarbakır) üzerinden değerlendirilmiştir. Veriler, şiddet mağdurlarının hukuki taleplerinin çeşitliliğini ve sürecin işleyişindeki bölgesel farklılıkları çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede hukuki mekanizmaların ne ölçüde etkin işlediği, başvuru sahiplerinin hangi hakları talep ettiği ve süreçlerin ne kadar sonuçlandığı soruları bu tabloda sayısal olarak sunulmaktadır.

Tablo 5. Şiddet Sonucu Oluşan Hukuki Sürecin Özelliklerinin Barolara Dağılımı (N=524)

Hukuki Süreç	Ankara (n=150)		İstanbul (n=149)		Adana (n=120)		Diyarbakır (n=105)	
	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*
Talepçinin Hukuksal Beklentisi/Talebi								
Uzaklaştırma/koruma kararı (n=358)	148	41,3	147	41,1	52	14,5	11	3,1
Boşanma (n=448)	117	26,1	128	28,6	98	21,9	105	23,4
Nafaka (n=385)	112	29,1	103	26,8	87	22,6	83	21,5
Tazminat (n=302)	102	33,8	65	21,5	79	26,2	56	18,5
Çocuğun velayetini alma (n=328)	94	28,7	92	28,0	70	21,3	72	22,0
Karşı tarafın açtığı davanın takibi (n=40)	7	17,5	8	20,0	7	17,5	18	45,0
Diğer (n=49) **	1	2,0	36	73,5	2	4,1	10	20,4
Dosyanın Durumu								
Dosya açık (n=228)	81	35,5	64	28,1	71	31,1	12	5,3
Talepçi vazgeçmiş (n=98)	30	30,6	58	59,2	9	9,2	1	1,0
Dosya kapalı (n=98)	31	63,2	9	18,4	9	18,4	0	0,0
Başlatılamadı (n=8)	0	0,0	8	100,0	0	0,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=141)	8	5,7	10	7,0	11	7,8	112	79,4
Faile Karşı Ceza Soruşturması Açılma Durumu								
Evet (n=110)	8	7,3	22	20,0	59	53,6	21	19,1
Hayır (n=345)	141	40,9	116	33,6	19	5,5	69	20,0
Belirtilmemiş (n=69)	1	1,4	11	15,9	22	31,9	35	50,7
Faile Karşı Ceza Davası Açılma Durumu								
Evet(n=61)	6	9,8	24	39,3	12	19,7	19	31,2
Hayır (n=375)	143	38,1	118	31,5	32	8,5	82	21,9
Başka suçtan (n=1)	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=87)	0	0,0	7	8,0	56	64,4	24	27,6
Hukuki Süreçte Ulaşılan Sonuç								
Talepçi vazgeçti (n=56)	31	55,4	13	23,2	12	21,4	0	0,0
Boşanma davası sonuçlandı (n=88)	24	27,3	45	51,1	16	18,2	3	3,4
Nafaka bağlandı (n=57)	17	29,8	31	54,4	8	14,0	1	1,8
Çocuğun/çocukların velayeti alındı (n=54)	16	29,6	28	51,9	8	14,8	2	3,7
Tazminat alındı (n=16)	6	37,5	7	43,7	3	18,8	0	0,0
Dosya Devam Ediyor (n=226)	82	36,3	64	28,3	66	29,2	14	6,2
Belirtilmemiş (n=71)	8	11,3	0	0,0	6	8,5	57	80,2

Öncelikle talepçilerin **hukuksal beklentileri** değerlendirildiğinde, en yaygın taleplerin uzaklaştırma/koruma kararı, boşanma, nafaka ve çocuğun velayeti olduğu görülmektedir. Uzaklaştırma/koruma talebi en çok Ankara (%41,3) ve İstanbul (%41,1) barolarında ifade edilmiştir. Buna karşılık Diyarbakır'da bu oranın oldukça düşük (%3,1) olması, hem bu ilde mağdurların 6284 sayılı kanun kapsamındaki haklardan yeterince haberdar olmadıklarını hem de koruyucu tedbir mekanizmalarının yeterince tanıtılmadığını veya işletilmediğini düşündürmektedir. Aynı şekilde, Ankara ve İstanbul'daki kadınların hukuki taleplerini daha kapsamlı ve kurumsal destekle ifade edebildiği görülmektedir. Boşanma, nafaka, tazminat ve velayet talepleri dört baroda da oldukça yaygın olup, İstanbul ve Ankara başvurularında biraz daha öne çıkmaktadır. Diğer yandan İstanbul'da "diğer (Dilekçe hazırlanması; ev eşyaları, çeyiz ve kişisel eşyaların iadesi; nafaka arttırımı, gizlilik talebi; savcılık şikâyet talebi)" talep kategorisinin (%73,5) yüksekliği, bu şehirde başvuru sahiplerinin daha özgün hukuki ihtiyaçlar bildirdiğine işaret etmektedir. Diyarbakır'da "karşı tarafın açtığı davanın takibi" oranının (%45) yüksekliği ise mağdurların savunma pozisyonunda kaldığı davaların sayıca fazla olduğunu göstermektedir.

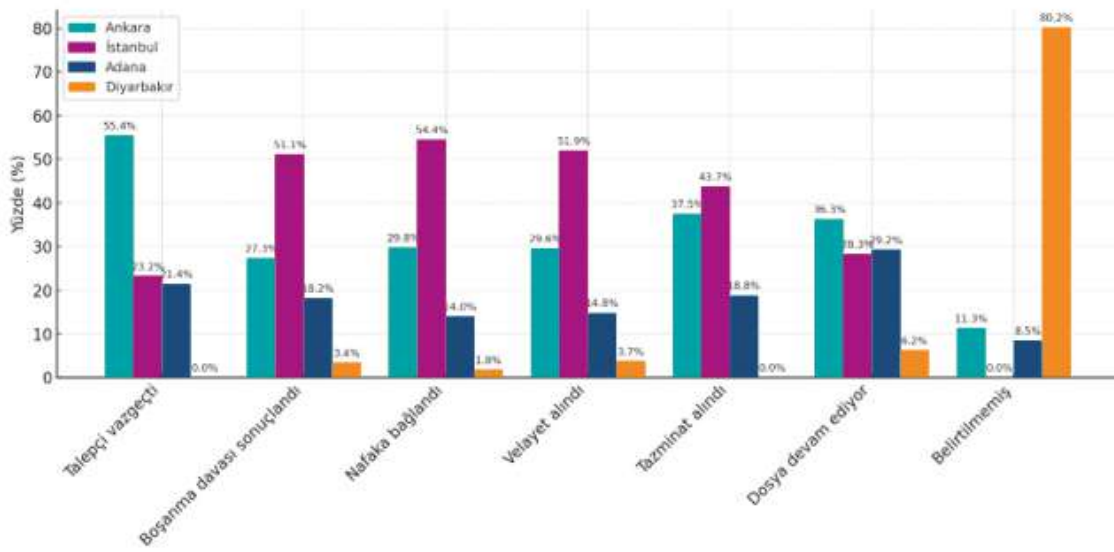
Dosyaların durumuna bakıldığında, Ankara'da açık dosya oranının (%35,5) yüksek olduğu; İstanbul'da ise mağdurun süreçten vazgeçtiği durumların (%59,2) öne çıktığı dikkat çekmektedir. Vazgeçilen dosyaların büyük bölümü İstanbul (%59,2), kapalı dosyaların büyük çoğunluğu ise Ankara barosundadır (%63,2). Bu durum, baroların hangi yıllardaki dosyalardan veri girişi yaptığı ile de ilgilidir. Diyarbakır'da ise dosya durumu çoğunlukla "belirtilmemiştir (%79,4), bu da sistematik veri kaydının zayıf olduğunu ya da danışma hizmetlerinin sınırlı bir çerçevede yürütüldüğünü düşündürmektedir.

Şekil 6. Faile Karşı Ceza Soruşturması Açılma Durumunun Barolara Göre Dağılımı

Ceza davası açılma oranında ise İstanbul öne çıkmaktadır (%39,3); bu, İstanbul'daki adli destek ağlarının görece daha işler durumda olduğunu gösterse de aynı zamanda şiddet olaylarının sıklığı ve yoğunluğu açısından da bir uyarı niteliğinde olabilir. Yine de incelenen toplam 524 dosya içinde faile karşı ceza davası açılma oranının %11,6 gibi çok düşük düzeyde olması, şiddet faillerinin cezasız kaldığı varsayımı desteklemektedir. Bir yandan da adalete erişim engelleri ve hukuki süreçlerin uzunluğu gibi etkenlerden dolayı şiddet gören kadınların yalnızca “boşanmak” talebine bağlı kalarak bir şekilde şiddeti sona erdirmek istediklerini göstermektedir.

Hukuki süreçte ulaşılan sonuçlara bakıldığında, en çok boşanma (%51,1), nafaka (%54,4) ve velayet (%51,9) kararlarının İstanbul'da alındığı görülmektedir. Bu durum, İstanbul'da hukuki süreçlerin daha hızlı ve etkin işlediğini, mağdurların hak arama konusunda daha fazla destek alabildiğini göstermektedir. Buna karşılık Ankara'da dikkat çeken bir durum, mağdurların süreci yarıda bırakarak vazgeçme oranının yüksek olmasıdır (%55,4). Bu durum dosyalardan feragat edildiği yani atanan ücretsiz avukattan vazgeçildiği anlamına gelmektedir. Bunun sebeplerini irdelemek için daha fazla veri ve kaynağa ihtiyaç bulunmaktadır. Diyarbakır'daki süreçlerin büyük kısmında sonuç bilgisi belirtilmemiştir (%80,2).

Şekil 7. Hukuki Süreçte Ulaşılan Sonuçların Barolara Göre Dağılımı

Tüm dosyalar değerlendirildiğinde dava sonucunda 149(%28,4)'üne nafaka bağlanmamış, 21(54,0)'ine sadece iştirak nafakası, 19(%3,6)'una hem iştirak hem yoksulluk nafakası, 29(%5,5)'una sadece yoksulluk nafakası bağlanmıştır. 306(%58,4) dosyada bilgi bulunmamaktadır. 171(%32,6) dava sonucunda tazminat alınmadığı, 11(%2,1)'inde hem maddi hem manevi tazminat ve 4(%0,8)'ünde sadece maddi tazminat alındığı, 49(%9,4)'unda davanın devam ettiği belirlenmiştir. **Görüldüğü üzere hukuki sonuçlar açısından şiddet gören kadınların kazanımları oldukça düşük kalmaktadır.** Dosyaların 4(%0,8)'inde talepçi vazgeçmiş, 8(%1,3)'sinde süreç başlatılmamış ve 277(%52,9) dosyada bilgi girilmemiştir. 46(%8,8) dosyada ise tedbir nafakası alınmıştır.

6284 sayılı kanun kapsamında alınan önleyici tedbirlere bakıldığında 104(%19,8) dosyada tedbir kararı yokken 137(%26,1)'inde 1 ay ve altı, 95(%18,1)'inde 2 ay, 64(%12,2)'ünde 3 ay, 6(%1,1)'sında 4 ay, 34(%6,5)'ünde 6 ay karar süresi bulunmaktadır. 84(%16,0) dosyada ise belirtilmemiştir.

6284 kapsamında alınan **koruyucu tedbir kararlarının** dağılımı irdelendiğinde; 49(%9,4)'ünde kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerin değiştirilmesi/gizlenmesi, 3(%0,6)'ünde aile konutuna şerh konulması, 6(%1,1)'sında sağlık tedbiri, 4(%0,8)'ünde evli olması halinde müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi, 8(%1,5)'inde elektronik kelepçe ve 2(%0,4)'sinde işyerinin değiştirilmesi kararı alındığı bulunmuştur.

Tablo 5'ten elde edilen veriler özetle, hukuki süreçlere ilişkin başvuruların büyük bölümünün Ankara ve İstanbul baroları aracılığıyla yapıldığını ve bu illerde daha sistematik bir hukuki takip sürecinin yürütüldüğünü göstermektedir. Adana'da daha çok ceza soruşturması açıldığı, Diyarbakır'da ise süreçlerin önemli bir bölümünde dosyalarda veri eksikliği olduğu dikkati çekmektedir. Talep ve sonuçlar açısından boşanma, nafaka, koruma tedbirleri ve velayet gibi taleplerin yaygın olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, dava ve soruşturma süreçlerinde ilerleme sağlanamayan ya da yarım kalan dosyalar da önemli yer tutmaktadır.

Bu bölümde şiddet mağdurlarının dava süreçlerinde elde ettikleri nafaka ve tazminat sonuçları, 6284 sayılı yasa kapsamında alınan önleyici ve koruyucu tedbirler ile ilgili veriler Ankara, İstanbul, Adana ve Diyarbakır barolarına göre değerlendirilmiştir (Tablo 6).

Tablo 6. Hukuki Sürecin Barolara Göre Sonuçları (N=524)

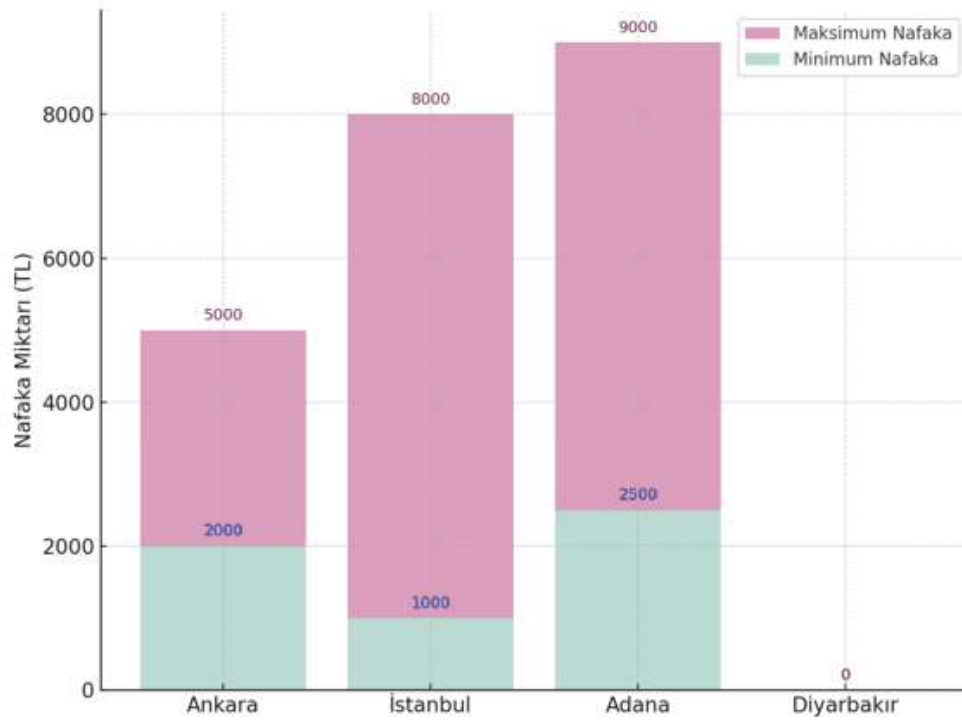
	Ankara (n=150)		İstanbul (n=149)		Adana (n=120)		Diyarbakır (n=105)	
Hukuki Süreç	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*
Dava sonucunda alınan nafaka (miktarı) (Min-Maks)	2000-5000 TL		1000-8000 TL		2500-9000 TL		0-0 TL	
Dava sonucunda alınan nafaka								
Nafaka bağlanmadı(n=149)	100	67,1	0	0,0	17	11,4	32	21,5
Sadece iştirak nafakası (n=21)	4	19,0	13	61,9	4	19,0	0	0,0
Hem iştirak hem yoksulluk nafakası n=19)	9	47,4	6	31,6	4	21,1	0	0,0
Sadece yoksulluk nafakası (n=29)	23	79,3	3	10,3	3	10,3	0	0,0
Belirtilmemiş (n=306)	14	4,6	127	41,5	72	23,5	93	30,4
Dava sonucunda alınan tazminat türü (miktarı) (Min-Maks)	Maddi: 15000–150000 TL Manevi: 15000–100000 TL		Maddi: 25000–250000 TL Manevi: 25000–250000TL		Maddi: 8500–50000TL Manevi: 8500–50000 TL		Maddi: 0-0 TL Manevi: 0-0 TL	
Dava sonucunda alınan tazminat (miktarı)								
Yok (n=171)	105	61,5	11	6,4	17	9,9	38	22,2
Hem manevi hem maddi tazminat (n=11)	5	45,5	4	36,4	2	18,2	0	0,0

Sadece maddi tazminat (n=4)	0	0,0	3	75,0	1	25,0	0	0,0
Sadece manevi tazminat (n=0)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Dava devam ediyor (n=49)	39	79,6	0	0,0	9	18,4	1	2,0
Talepçi vazgeçmiş (n=4)	0	0,0	0	0,0	4	100,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=277)	0	0,0	131	47,3	67	24,2	79	28,5
Söz konusu değil(n=1)	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Süreç başlatılmamış (n=7)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	100,0
6284 kapsamında alınan/talep edilen önleyici tedbir								
a (n=337)	125	37,1	139	41,2	73	21,7	0	0,0
b (n=118)	48	40,7	23	19,5	47	39,8	0	0,0
c (n=301)	117	38,9	119	38,5	65	21,6	0	0,0
ç (n=20)	14	70,0	2	10,0	4	20,0	0	0,0
d (n=136)	66	48,5	49	36,0	21	15,4	0	0,0
e (n=106)	82	77,4	20	18,9	4	3,8	0	0,0
f (n=166)	86	51,8	75	45,2	5	3,0	0	0,0
g (n=62)	47	75,8	7	11,3	8	12,9	0	0,0
ğ (n=10)	8	80,0	0	0,0	2	20,0	0	0,0
h (n=39)	23	59,0	5	12,8	11	28,2	0	0,0
ı (n=9)	9	66,7	1	11,1	2	22,2	0	0,0
Yok/bilinmiyor (n=110)	13	11,8	6	5,5	20	18,2	71	64,5

Tedbir nafakası								
Evet (n=46)	15	32,6	23	50,0	8	17,4	0	0,0
Hayır (n=353)	132	37,4	126	35,7	52	14,7	43	12,2
Belirtilmemiş (n=125)	3	2,4	0	0,0	40	32,0	82	65,6
Önleyici tedbir kararının süresi								
Tedbir kararı yok (n=104)	13	12,5	6	5,8	15	14,4	70	67,3
1 ay ve altı (n=137)	15	10,9	64	46,7	58	42,4	0	0,0
2 ay (n=95)	35	36,8	51	53,7	9	9,5	0	0,0
3 ay(n=64)	40	62,5	19	29,7	5	7,8	0	0,0
4 ay (n=6)	5	83,3	1	16,7	0	0,0	0	0,0
5 ay (n=0)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
6 ay (n=34)	29	85,3	2	5,9	3	8,8	0	0,0
Belirtilmemiş (n=84)	13	15,5	6	7,1	30	35,7	35	41,7
6284 kapsamında alınan koruyucu tedbir kararı								

Kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerin değiştirilmesi/gizlenmesi (n=49)	32	65,3	15	30,6	2	4,1	0	0,0
Aile konutuna şerh konulması (n=3)	1	33,3	0	0,0	1	33,3	1	33,3
Sağlık tedbiri (n=6)	5	83,3	0	0,0	1	16,7	0	0,0
Evli olması halinde müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi (n=4)	2	50,0	0	0,0	1	25,0	1	25,0
Elektronik kelepçe (n=8)	4	50,0	2	25,0	2	25,0	0	0,0
İş yerinin değiştirilmesi (n=2)	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

* Satır yüzdesi

Şekil 8. Barolara Göre Dava Sonucunda Alınan Nafaka Miktarları

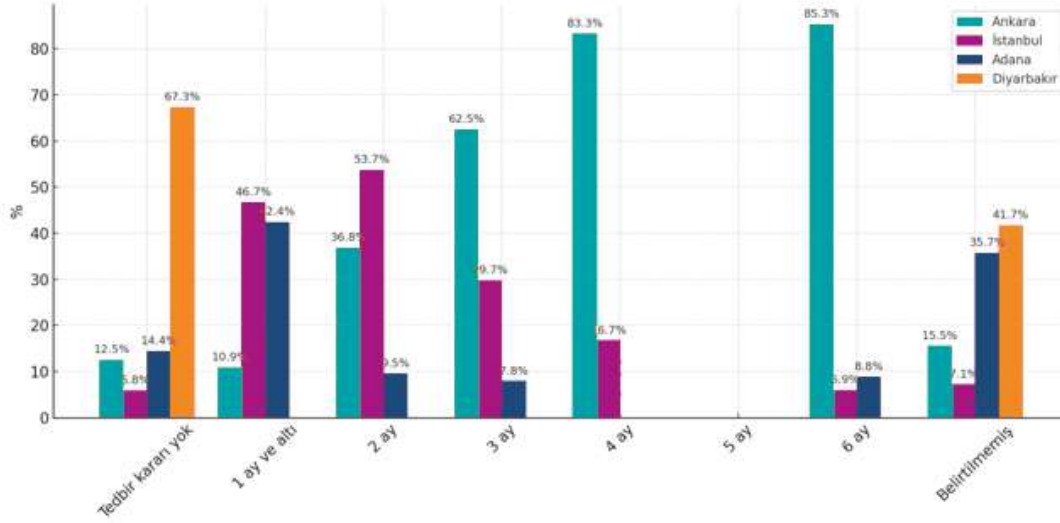
Dava sonucunda **nafaka** bağlanması konusunda iller arasında ciddi farklılıklar gözlenmektedir. Ankara’da davaların %67,1’inde nafaka bağlanmamıştır. Buna karşın İstanbul’da nafaka bağlanmayan dosya yoktur. Adana ve Diyarbakır’da ise nafaka bağlanmama oranları sırasıyla %11,4 ve %21,5’tir. Nafaka türlerine göre dağılıma bakıldığında, Ankara’da en çok “sadece yoksulluk nafakası” (%79,3), İstanbul’da ise “sadece iştirak nafakası” (%61,9) bağlandığı görülmektedir. Ancak bu soruda belirtilmemiş seçeneğinin çok fazla işaretlenmiş olmasından dolayı daha sağlıklı bir analiz yapılması mümkün olmamıştır. Ayrıca nafaka miktarlarının Ankara’da 2.000–5.000 TL, İstanbul’da

1.000–8.000 TL, Adana’da ise 2.500–9.000 TL arasında değiştiği belirtilmiştir (şekil 8). Bu farklılıklar, bölgesel ekonomik koşulların yanı sıra davalının ekonomik durumuna ve davacının gider miktarına göre hâkimin takdiri ile karar verildiğinden kaynaklı olabilir.

Tedbir nafakasına ilişkin bulgular, iller arasında hem uygulama hem de yaklaşım farklılıklarına işaret etmektedir. Tedbir nafakasının %50’sinin İstanbul’da bağlanması, bu koruma aracının daha yaygın ve sistematik kullanıldığını göstermektedir. Ankara’daki oran (%32,6) da dikkate değerdir, ancak İstanbul’un gerisindedir. Adana’da oranın %17,4’e dūřmesi ve Diyarbakır’da hiř bağlanmamış olması (%0), ciddi bir bölgesel eşişsizliği ortaya koymaktadır. Diyarbakır’daki yüksek orandaki veri eksikliği (%65,6), yalnızca uygulamaya değil, kayıt sistemine dair de yapısal sorunlara işaret etmektedir. Bu durum ya tedbir nafakasının gerçekten bağlanmadığını ya da alınan kararların sistematik şekilde kayda geçirilmediğini dūřündürmektedir. Tedbir nafakası yargılama esnasından davacının ekonomik olarak zor duruma dūřmemesi için hâkim tarafından bağlanmaktadır. Tedbir nafakası talebe bağlı olduğundan bu verilerin bu bilgi ışığında dūřünölmesi gerekir.

Tazminat davaları ağıısından da Ankara ve İstanbul başı çekerken, Diyarbakır’da hiçbir tazminat kararı alınmamıştır. Ankara’da davaların %61,5’inde tazminat talebi reddedilmiştir. İstanbul’da ise maddi ve manevi tazminat alanların sayısı az olmakla birlikte, miktarlar oldukça yüksektir (maddi 25.000–250.000 TL, manevi 25.000–250.000 TL). Dava süreci devam eden veya mağdurun vazgeçtiği dosyalar da oldukça fazladır. Adana’da dört dosyada mağdurun tazminat davasından vazgeçtiği görölmüştür.

6284 sayılı Kanun kapsamında en sık alınan **önleyici tedbirler**; barınma yeri sağlanması (madde a), şiddet uygulayanın konuttan uzaklaştırılması (madde c), tehdit ve hakaretin engellenmesi (madde d) ve iletişim araçlarıyla rahatsız etmenin önlenmesi (madde f) olmuştur. Bu kararlar özellikle Ankara barosunda yoğun şekilde uygulanmıştır. Buna karşın Diyarbakır Barosu’nda herhangi bir önleyici tedbir kararının bulunmaması dikkat çekicidir. Sonuç olarak, 6284 sayılı Kanun’un uygulanmasında iller arası ciddi eşişsizlikler söz konusudur ve bu eşişsizliklerin giderilmesi için yerel düzeyde uygulama kapasitesinin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Şekil 9. Barolara Göre Önleyici Tedbirlerin Süreleri

Önleyici tedbir kararlarının süresine ilişkin bulgular, barolar arasında hem uygulama hem de kayıt süreçlerinde ciddi farklılıklar bulunduğunu göstermektedir. "**Tedbir kararı yok**" ifadesiyle kaydedilen dosyalar içinde Diyarbakır %67,3 ile en yüksek orana sahiptir. Bu oran, Ankara (%12,5), İstanbul (%5,8) ve Adana (%14,4) ile kıyaslandığında oldukça dikkat çekicidir. Bu durum Diyarbakır'da ya tedbir kararı alınmasının nadiren uygulandığını ya da alınan kararların dosyalarda kayda geçirilmediğini düşündürmektedir. Aynı zamanda bölgedeki yargı ve destek mekanizmalarının yeterliliği, erişilebilirliği ve işleyişine dair sorular doğurmaktadır. **1 ay ve altı süreli tedbir kararları** özellikle İstanbul (%46,7) ve Adana'da (%42,4) yaygındır. Ankara'da 3 ay ve 6 ay süreli kararlar öne çıkarken Diyarbakır'da bu kategoriye dair veri bulunmamaktadır. **İncelenen 524 dosyada alınan önleyici tedbir kararlarının büyük çoğunluğu %26 oranında 1 ay ve üzeri alınmıştır.** Bu, son yıllarda tedbir kararlarının daha kısa süreli vermeye başlandığı yönündeki gözlemleri desteklemektedir. İstanbul ve Adana'da uzun süreli kararlar yok denecek kadar azdır; Diyarbakır'da ise veri girilmemiştir. Bu durum tedbir kararlarının talep edilmesi ve hâkim tarafından verilmesi hususunda iller arasında sistematik farklar olduğunu göstermektedir. Son olarak, **belirtilmemiş** kategorisi Diyarbakır'da oldukça yüksektir (%41,7), bu da bölgedeki kayıt sistematığı ya da bilgiye ulaşım sorununu işaret etmektedir. Bu oran Adana'da %35,7, Ankara'da %15,5 ve İstanbul'da %7,1'dir. **Yüksek oranda "belirtilmemiş" veri, analizlerin güvenilirliğini sınırlamakta ve tedbir kararlarının etkinliğini izlemeyi zorlaştırmaktadır.**

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen **koruyucu tedbir türleri** iller arasında dikkate değer farklılıklar göstermektedir. Özellikle **mağdurun kimlik bilgilerinin gizlenmesi** (madde g), Ankara'da %65,3 oranıyla en sık uygulanan tedbir türü olmuştur. İstanbul'da bu oran daha düşük (%30,6), Adana'da ise yalnızca %4,1 düzeyindedir. **Adana** özelinde bakıldığında, koruyucu tedbirlerin çeşitliliği oldukça sınırlıdır. Kimlik gizleme dışında yalnızca birkaç vaka sağlık tedbiri, elektronik kelepçe ve evlilik içinde

ayrı yerleşim yeri belirlenmesi kararlarıyla sınırlı kalmıştır. Ayrıca, [elektronik kelepçe](#) gibi ileri teknolojiye dayalı önlemler tüm illerde oldukça düşük düzeyde uygulanmıştır (toplam 8 vaka). 6284 sayılı Kanun'un sunduğu önemli korumalardan biri olan "aile konutuna şerh konulması", çalışma kapsamında yalnızca [3 dosyada](#) uygulanmıştır. Bu düşük oran, tedbirin ya bilinmediğini ya da mülkiyet sorunları ve bürokratik engeller nedeniyle tercih edilmediğini göstermektedir.

Çalışma kapsamında yapılan çapraz analizlerde ise bildirilen şiddet türlerinin talepçinin ve failin eğitim düzeyine göre nasıl dağıldığı incelenmiştir. Veriler fiziksel, cinsel, ekonomik, duygusal/psikolojik şiddet ve ısrarlı takip olmak üzere beş temel kategoriye ayrılmıştır. (Tablo 7). Tablo incelendiğinde, şiddetin her yaş grubunda farklı yoğunluk ve biçimlerde ortaya çıktığı görülmektedir.

Tablo 7. Talepçinin ve Failin Yaş Grubuna Göre Başvuruda Belirtilen Şiddetin Türlerinin Dağılımı

Yaş Grubu	Başvuruda Belirtilen Şiddetin Türü									
	Fiziksel (n=439)		Cinsel (n=105)		Ekonomik (n=293)		Duygusal / Psikolojik (n=485)		Israrlı Takip (n=85)	
	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*
Talepçinin										
18 – 24 (n=59)	46	78,0	18	30,5	37	62,7	55	93,2	8	13,6
25 – 34 (n=210)	179	85,2	45	21,4	121	57,6	199	94,8	32	15,2
35 – 44 (n=173)	147	85,0	27	15,6	89	51,4	159	91,9	29	16,8
45 – 54 (n=70)	57	81,4	14	20,0	41	58,6	64	91,4	14	20,0
55 – 64 (n=8)	8	100,0	1	12,5	4	50,0	7	87,5	2	25,0

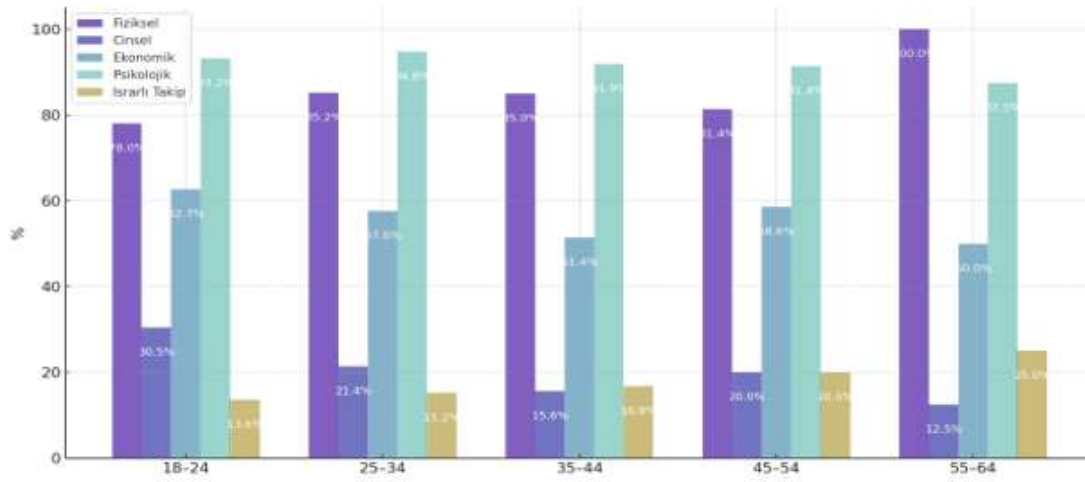
Belirtilmemiş (n=4)	2	50,0	0	0,0	1	25,0	1	25,0	0	0,0
Failin										
18 – 24 (n=6)	5	83,3	2	33,3	2	33,3	6	100,0	1	16,7
25 – 34 (n=50)	41	82,0	10	20,0	33	66,0	48	96,0	5	10,0
35 – 44 (n=62)	55	88,7	7	11,3	33	53,2	59	95,2	6	9,7
45 – 54 (n=30)	27	90,0	6	20,0	20	66,7	30	100,0	4	13,3
55 – 64 (n=4)	4	100,0	1	25,0	2	50,0	4	100,0	0	0,0
65 – 74 (n=2)	2	100,0	0	0,0	2	100,0	2	100,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=370)	305	82,4	79	21,4	201	54,3	303	81,9	69	18,6

* Satır yüzdesi

Tablo 7 ve Şekil 10'da görüldüğü gibi talepçilerde en yaygın şiddet türü tüm yaş gruplarında **psikolojik/duygusal** şiddettir (%87,5–94,8 aralığında). Özellikle 25–34 yaş grubunda bu oran %94,8 ile zirveye ulaşmıştır. Bu durum, genç yetişkin kadınların duygusal şiddete en fazla maruz kalan grup olduğunu ve bu tür şiddeti tanıma ile bildirme eğilimlerinin yüksek olduğunu göstermektedir. **Cinsel şiddet** ise genç gruplarda daha yüksek bildirilmiştir (18–24 yaş %30,5). Yaş arttıkça oran belirgin biçimde azalmaktadır.

Ekonomik şiddet ise tüm yaş gruplarında oldukça yaygındır ve en yüksek oranlar 25–34 yaş (%57,6) ile 45–54 yaş (%58,6) gruplarında gözlenmiştir. **Israrlı takip** ise görece daha düşük oranlarda bildirilmiş, ancak 45–54 yaş grubunda %20 gibi kayda değer bir seviyeye ulaşmıştır.

Talepçinin yaş gruplarına göre şiddet biçimleri analiz edildiğinde; fiziksel şiddet ($x^2= 7,17$; $p= 0,712$), cinsel şiddet ($x^2= 7,70$; $p= 0,598$), ekonomik şiddet ($x^2= 4,62$; $p= 0,464$) ve ısrarlı takip ($x^2= 2,46$; $p= 0,783$) açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Duygusal/psikolojik şiddet ($x^2= 28,55$; $p= 0,000028$) açısından fark olduğu ve bu şiddet türünün 25-34 yaş grubuna en fazla uygulandığı bulunmuştur.

Şekil 10. Şiddet Türlerine Göre Talepçinin Yaş Grubu Dağılımı

Şiddet faillerinin yaş gruplarına göre uyguladıkları şiddet türlerinin dağılımına ilişkin veriler, yaşın şiddet biçiminde belirleyici bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Tablolarda yer alan oranlar incelendiğinde, 18–24 yaş grubundaki faillerin en çok uyguladığı şiddet türü psikolojik şiddet olup bu grupta %100 oranla tüm failler tarafından uygulandığı görülmektedir. Aynı grup faillerde fiziksel şiddet oranı da oldukça yüksektir (%83,3). Ancak bu yaş grubunda sadece 6 kişinin olması yorumların dikkatli yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu bulgu, genç faillerin partner ilişkilerinde yoğun duygusal manipülasyon ve fiziksel baskı eğiliminde olabileceğini düşündürmektedir. 25–34 ve 35–44 yaş grubu faillerde de benzer biçimde psikolojik şiddetin çok yüksek oranlarda uygulandığı (%96,0 ve %95,2) gözlemlenmektedir. Fiziksel şiddet oranları da bu yaş gruplarında oldukça yüksektir (sırasıyla %82,0 ve %88,7). Bu durum, orta yaş grubundaki bireylerin şiddeti hem fiziksel hem psikolojik yollarla sürdüren bir eğilim taşıdıklarını ve bu şiddetin süreklilik gösterdiğini düşündürmektedir. Özellikle 45–54 yaş grubunda hem psikolojik şiddet hem de fiziksel şiddet %100'e yakın oranlarla temsil edilmektedir. Bu, daha uzun süreli evlilik ya da birlikteliklerde şiddetin kalıcılığa ve sistematikleşme eğilimini ortaya koymaktadır. 55 yaş üzerindeki faillerin psikolojik ve fiziksel şiddet uygulama oranları her ne kadar %100 gibi yüksek değerlerde görünse de bu oranlar yalnızca 4 ve 2 kişilik küçük örneklemle

dayanmaktadır. Bu da istatistiksel olarak güvenilirliği düşürmekte ve genelleme yapmayı güçleştirmektedir.

Cinsel şiddet oranları genel olarak tüm yaş gruplarında görece düşük kalmaktadır (%11–33 aralığında değişmektedir). **Bu, cinsel şiddetin az görülmesinden ziyade, mağdurların bu tür şiddeti tanımlamakta ya da rapor etmekte güçlük yaşamalarından kaynaklanıyor olabilir.** Ekonomik şiddet ise özellikle 25–44 yaş grubunda (%53–66) yaygın olarak bildirilmiştir. Bu yaş aralığı, bireylerin ekonomik gücün paylaşımı, ev içi rol dağılımı ve bağımlılık ilişkilerinde daha fazla gerilim yaşadığı dönem olarak değerlendirilebilir.

Israrlı takip oranlarının tüm yaş gruplarında görece düşük kalması (%0–20) dikkat çekmektedir. Bu hem davranışın görünürlüğünün düşük olmasından hem de mağdurun bu davranışı şiddet kategorisine dâhil etmekte tereddüt yaşamasından kaynaklanabilir. Belirtilmemiş kategorisindeki yüksek oranlar (örneğin psikolojik şiddette %81,9; fiziksel şiddette %82,4), kayıt sistemlerindeki eksikliklerin veri analizinin güvenilirliğini olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir.

Failin yaş gruplarına göre analiz yapıldığında; fiziksel şiddet ($\chi^2 = 3,74$; $p = 0,208$), cinsel şiddet ($\chi^2 = 4,58$; $p = 0,174$), ekonomik şiddet ($\chi^2 = 6,91$; $p = 0,330$) ve ısrarlı takip ($\chi^2 = 6,63$; $p = 0,387$) açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Duygusal/psikolojik şiddet verileri çok fazla sıfır değeri içerdiğinden, analiz edilememiştir.

Sonuç olarak hem talepçilerin hem de failerin yaş gruplarına göre şiddet türlerinin yaygınlığı benzer bir seyir göstermektedir. **Fiziksel ve psikolojik şiddet neredeyse her yaş grubunda yüksek oranlarla bildirilmişken, cinsel şiddet daha çok genç yaş grubundaki bireyler tarafından bildirilmiştir.** Israrlı takip ise hem genç hem de orta yaşlı failerde sınırlı oranlarda görülmektedir. Bu bulgular, yaş grubu fark etmeksizin şiddetin sistematik bir sorun olduğunu, ancak bazı türlerin yaşa bağlı olarak değişkenlik gösterebildiğini ortaya koymaktadır. **Şiddetle mücadelede yaş faktörünün dikkate alınması ve yaşa özgü önleme ve müdahale stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.**

Tablo 8'e göre, talepçilerin ve failerin eğitim düzeyine göre başvuruda belirtilen şiddet türlerinin dağılımında dikkat çekici eğilimler gözlenmektedir. Veriler, fiziksel, cinsel, ekonomik, psikolojik (duygusal) şiddet ve ısrarlı takip olmak üzere beş temel şiddet türüne ilişkin olarak değerlendirilmiştir. Talepçinin ve failin eğitim durumuna göre başvurularda belirtilen şiddet türleri incelendiğinde; her iki grupta da eğitim düzeyi arttıkça bazı şiddet türlerinin görülme oranlarında değişiklikler olmakla birlikte, genel olarak her düzeyde yaygın olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Talepçinin ve Failin Eğitim Durumuna Göre Başvuruda Belirtilen Şiddet Türlerinin Dağılımı

Eğitim Durumu	Başvuruda Belirtilen Şiddetin Türü									
	Fiziksel (n=439)		Cinsel (n=105)		Ekonomik (n=293)		Duygusal / Psikolojik (n=485)		Israrlı Takip (n=85)	
	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*	Sayı	%*
Talepçinin										
Okuryazar değil (n=30)	23	76,7	7	23,3	22	73,3	24	80,0	7	23,3
Okuryazar (n=62)	55	88,7	21	33,9	43	69,4	58	93,5	5	8,1
İlkokul(n=87)	71	81,6	6	6,9	40	46,0	83	65,4	12	13,8
Ortaokul(n=81)	71	87,7	10	12,3	42	51,9	76	93,8	16	19,8
Lise (n=113)	92	81,4	22	19,5	64	56,6	103	91,2	18	15,9
Ön lisans (n=16)	14	87,5	1	6,3	11	68,8	15	93,8	2	12,5
Lisans (n=27)	18	66,7	2	7,4	15	55,6	26	96,3	7	25,9
Yüksek lisans (n=3)	2	66,7	0	0,0	0	0,0	3	100,0	0	0,0
Belirtilmemiş (n=102)	93	91,2	36	35,3	56	54,9	97	95,1	18	17,6
Failin										
Okuryazar değil (n=5)	4	80,0	0	0,0	3	60,0	4	80,0	2	40,0
Okuryazar(n=12)	12	100,0	5	41,7	11	91,7	12	100,0	0	0,0
İlkokul(n=28)	24	85,7	2	7,1	21	75,0	27	96,4	3	10,7
Ortaokul (n=22)	16	72,7	4	18,2	13	59,1	21	95,5	2	9,1
Lise (n=26)	20	76,9	8	30,8	18	69,2	25	96,2	6	23,1
Ön Lisans (n=3)	1	33,3	0	0,0	33,3	7,1	3	100,0	0	0,0
Lisans (n=14)	8	57,1	3	21,4	11	78,6	14	100,0	3	21,4
Belirtilmemiş (n=414)	312	75,4	76	18,4	199	48,1	338	81,6	68	16,4

Talepçi açısından bakıldığında, fiziksel şiddet hemen her eğitim grubunda yüksek oranlarla (%66,7–88,7) bildirilmiştir. **Bu durum, fiziksel şiddetin eğitime bağlı olmaksızın yaygın olduğunu göstermektedir.** Ancak cinsel şiddetin daha çok eğitim düzeyi düşük gruplarda (özellikle "okur yazar" ve "okuryazar değil" gruplarında) bildirildiği görülmektedir. Örneğin, okur yazar olmayanlarda cinsel şiddet bildirimi %23,3 iken, üniversite ve üstü eğitim düzeylerinde bu oran %7,4–0'dır. Bu fark hem maruziyet hem de cinsel şiddetin tanınma/bildirilme eğilimi açısından değerlendirilebilir. Ekonomik şiddet, özellikle okur yazar olanlarda (%69,4) ve ön lisans mezunlarında (%68,8) belirgindir. Ekonomik şiddetin ne olduğunun bilinmemesi önemli bir sebep olabilir. Kadın ekonomik şiddete maruz kaldığının bilincinde olmayabilir. Lisans mezunlarında bu oran %55,6'dır. Psikolojik şiddet tüm eğitim düzeylerinde yaygındır. Özellikle yüksek lisans mezunlarının tamamı bu tür şiddeti bildirmiştir (%100), diğer gruplarda da oran genellikle %90'ın üzerindedir. Israrlı takip oranı lisans mezunlarında en yüksektir (%25,9), ardından okuyup yazma bilen bireyler ve diğer eğitim grupları gelmektedir. İncelenen dosya sayıları ve kategorilerdeki sayıların düşük olması, analizin dikkatle yorumlanmasını gerektirmektedir.

Yapılan analizlerde talepçinin eğitim grupları arasında fiziksel şiddet ($\chi^2 = 14,89$; $p = 0,061$), duygusal/psikolojik şiddet ($\chi^2 = 9,99$; $p = 0,266$) ve ısrarlı takip ($\chi^2 = 8,01$; $p = 0,433$) açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Cinsel şiddetin en çok eğitim düzeyi belirtilmemiş, okuryazar değil ve okuryazar gruplarına ($\chi^2 = 39,98$; $p < 0,001$); ekonomik şiddetin ise okuryazar olmayan ve okuryazarlara daha fazla uygulandığı bulunmuştur. ($\chi^2 = 17,21$; $p = 0,028$)

Faillerin eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında, fiziksel şiddet tüm gruplarda yaygındır. Okur yazar faillerin tamamı fiziksel şiddet uygulamıştır (%100). İlkokul mezunlarında bu oran %85,7, ortaokul mezunlarında %72,7, lise mezunlarında ise %76,9'dur. Lisans mezunlarında fiziksel şiddet oranı %57,1 ile görece düşüktür. Cinsel şiddet oranı lise mezunu faillerde %30,8 ile en yüksektir. Lisans mezunu faillerin %21,4'ü de cinsel şiddet uygulamıştır. Ekonomik şiddet açısından bakıldığında, okur yazar (%91,7), lisans (%78,6) ve ilkokul mezunu failler (%75,0) yüksek oranlarda ekonomik şiddet uygulamıştır. Psikolojik şiddet neredeyse tüm eğitim düzeylerinde %95'in üzerindedir; özellikle lisans, ön lisans ve okur yazar faillerin tamamı bu tür şiddeti uygulamıştır. Israrlı takip en çok okuryazar olmayan faillerde (%40,0) ve lise mezunlarında (%23,1) görülmüştür. Diğer eğitim gruplarında bu oranlar daha düşüktür.

Eğitim durumu belirtilmeyen talepçiler ve failer arasında da şiddet oranları oldukça yüksektir. Eğitim bilgisi olmayan 102 talepçiden %91,2'si fiziksel, %35,3'ü cinsel, %54,9'u ekonomik ve %95,1'i psikolojik şiddete maruz kaldığını bildirmiştir. Faillerin eğitim durumu bilinmeyen 414 vakada ise fiziksel şiddet oranı %75,4, psikolojik şiddet oranı %81,6'dır.

Failin eğitim grupları açısından yapılan analizlerde; fiziksel şiddet ($\chi^2 = 11,15$; $p = 0,132$), cinsel şiddet ($\chi^2 = 11,06$; $p = 0,136$) ve ısrarlı takip ($\chi^2 = 7,68$; $p = 0,361$) açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Ekonomik şiddetin ilkokul, okuryazar, lisans gruplarında istatistiksel olarak anlamlı daha fazla olduğu ($\chi^2 = 26,20$; $p = 0,00046$); duygusal/psikolojik şiddetin ise eğitim düzeyi belirtilmeyenlerde diğer gruplara göre daha az olduğu ($\chi^2 = 15,91$; $p = 0,0026$) bulunmuştur.

Genel olarak değerlendirildiğinde hem mağdur hem de faillerde şiddet oranlarının eğitim düzeyine göre azalmadığı, aksine bazı türlerde yüksek eğitimli bireylerde dahi ciddi oranlarda görüldüğü anlaşılmaktadır. Psikolojik şiddetin her düzeyde yaygın olması, bu türün görünürlüğünün ve etkisinin daha fazla olduğu yönünde yorumlanabilir. Eğitim düzeyinin artması, özellikle cinsel şiddet ve fiziksel şiddet oranlarında sınırlı bir azalmaya işaret etse de ekonomik ve psikolojik şiddet türlerinin yaygınlığı devam etmektedir. Bu bulgular, sadece eğitimin değil, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, g ilişkileri ve ataerkil yapılarla mücadele eden bütüncül yaklaşımların şiddeti önlemede belirleyici olduğunu göstermektedir.

4. Sonuç ve Tavsiyeler

4.1 Sonuç

Proje kapsamında 4 ilden 524 dosya incelenerek yapılan veri girişleri doğrultusunda ulaşılan genel sonuçlar, kadına karşı şiddetin 4 ilde de **yaygın** ve **sistemik** bir sorun olduğuna işaret etmektedir. Şiddete uğrayan kadınların başvuru mekanizmalarına ilişkin bilgi eksiklikleri ve adalete erişim engelleri özellikle ele alınması gereken hususlardandır. Genel olarak özetlemek gerekirse, şiddet her yaşta ve her eğitim seviyesinde görülmektedir. Şiddet gören ve barolara başvuran kadınlar çoğunlukla çalışmayan, gelir düzeyi düşük, sosyal güvencesi olmayan, eğitim düzeyi düşük kadınlardır. Şiddetin faili ise çoğunlukla mevcut eşlerdir. Görülen şiddet türlerinde psikolojik ve fiziksel şiddet öne çıkarken cinsel şiddet ve ekonomik şiddet ise daha düşük oranlarda bildirilmiştir. Bu durumun bu şiddet türlerini tanımlama ve tanıma konusunda sorunlar olduğuna ve kadınların özellikle cinsel şiddeti utanma, damgalanma gibi sebeplerle bildirmediğine işaret edebilir.

Tüm dosyalara bakıldığında şiddetin 12 aydan uzun süredir yaşandığı ve neredeyse her gün yaşandığı görülmektedir. Birçok dosyada kadınların yanı sıra çocuklarına da şiddet uygulandığı belirtilmiştir. İncelenen dosyalarda LGBTİ+’lara ilişkin herhangi bir veriye rastlanmamış olması ayrıca düşündürücüdür. Baroların daha uzman başka merkezlerine yapılan başvurular da incelenerek LGBTİ+’lara yönelik şiddet ve hukuki mekanizmaların etkinliğine dair başka bir çalışma yapılmasının gerektiği açıktır.

Hukuksal süreçler incelendiğinde ise ne yazık ki adalete erişim anlamında ciddi sıkıntılar söz konusudur. 6284 sayılı kanunda açıkça belirtilen ve mevcut olan koruma ve önleme mekanizmaları yeterince işletilememekte olup bunun arkasındaki temel nedenler daha detaylı incelenmelidir. Kanun kapsamında yer alan önleyici ve koruyucu tedbir kararlarının verilme oranı düşüktür. İleri teknoloji kapsamında uygulanan ve önleme açısından yurt dışı örneklerinde oldukça başarılı bulunan elektronik kelepçenin ülkemizde çok düşük oranlarda uygulanıyor olması dikkat çekicidir. Buna ek olarak, her ne kadar önleyici tedbir kararlarının ihlal durumu bu proje kapsamında yeterli veri olmadığından incelenmemiş olsa da, proje paydaşı baroların temsilcileri ve STK’larla yapılan istişarelerde tedbir kararı olsa dahi bunların şiddet faili tarafından ihlal edildiği belirtilmiştir. Dolayısıyla tedbir kararının hâkim tarafından verilmiş olması tek başına kadınları şiddete karşı korumakta yeterli olmamaktadır. Kadınların şiddetten korunması ve şiddetin önlenmesinde kolluk kuvvetlerinin de etkili çalışması zorunludur.

İncelenen dosyalardan elde edilen veriler ışığında kadınların hukuki açıdan elde ettikleri sonuçların da çok sınırlı kaldığı görülmektedir. Özellikle nafaka bağlanması ve nafaka miktarları, tazminat bağlanması ve miktarlarına bakıldığında güncel bağlamda bazı çevrelerce öne sürülen aksine kadınların bu ekonomik haklara çok az oranda ulaşabildiği görülmektedir.

Son olarak, kadına karşı ve cinsiyet temelli şiddetle mücadelede standart ve düzenli veri toplanmasının önemi açıktır. Gösterge temelli veri izleme olmadan kadınların şiddete karşı hak mücadelesinde uygulama ve politika eksikleri artarak devam edecektir. 81 il barosunun standart ve

göstergelere dayalı hazırlanmış veri formu kullanarak şiddetle mücadelede önemli bir adım atması en büyük arzumuz ve mücadelemizin en önemli hedefidir.

4.2 Tavsiyeler

Şiddetin İzleri II projesi kapsamında gerçekleştirilen veri analizi ışığında toplumsal cinsiyet temelli şiddete ilişkin verilerin toplanması ve izlenmesinin yanı sıra hukuki mekanizmaların etkin işlemesine yönelik öneriler aşağıda sıralanmıştır.

Barolar ve Baroların Kadın Hakları Merkezi/Gelincik Merkezi'ne yönelik öneriler:

Merkezlerin telefon hattı ve hizmetlerinin görünürlüğünün artırılması: Merkezler, rehber ve gönüllü avukatlarıyla özverili bir çalışma yürütmektedir. Merkezin tanınırlığının artırılması için çalışmalar yapılması ve telefon hattının ve merkez hizmetlerinin daha geniş çapta duyurulması için bir savunuculuk kampanyası uygulanması önerilmektedir. **Erkek saha avukatlarına atama yapılırken mağdurlarla güven ilişkisi oluşturulması:** bir erkekten şiddet görmüş kadınların başka bir erkeğe güvenebilmeleri için önem arz etmektedir.

Düzenli veri toplama ve raporlama için görev dağılımı yapılması: Şiddetle mücadelede hukuki mekanizmaların etkin uygulanması için özellikle veri toplama sisteminin kurulması gerekmektedir. Pek çok tabloda önemli alanlarda veri toplanamadığı dikkat çekmektedir. İzleme sisteminin, kadına yönelik şiddet alanında bu denli önemli veri kaynağı olan talepçi ve fail hakkında en geniş veriyi toplaması önem taşımaktadır.

Rehber ve gönüllü avukatların toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açılarını güçlendirecek eğitimlere ağırlık verilmesi: özellikle farklı cinsel kimliklere ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyi, toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısının içselleştirilmesi için düzenli eğitim ve seminerler önerilmektedir.

İlk durak noktası olarak psikososyal yönlendirme için kurumsal iş birliği kurulması: merkezlere başvuran birçok kadın için burası ilk başvuru noktasıdır. Başvuruya gelen kadınların psikolojik dirençlilikleri düşüktür. Merkez avukatları kendi özverili çalışmaları ile ihtiyaç dahilinde gönüllü psikologlara yönlendirme yapmaktadır ancak bunun tespiti için daha standart bir mekanizmaya ve psikososyal destek ağının geliştirilmesine ihtiyaç olduğu saptanmıştır.

Hukuki mekanizmaları iyileştirme önerileri

- Adli süreci uzatan etkenlerin incelenmesi
- Ceza ve yaptırımların artırılması
- Nafaka ve tazminatın icrası
- Mağduru korurken failin de ceza almasının sağlanması
- Risk değerlendirme formu ile ateşli silah bulunması gibi yüksek riskli durumlarda ilgili önleyici tedbir kararlarının talep edilmesi
- Önündeki tek dosyadan karar verecek olan hakimlere risklerin detaylı aktarılması

Şiddetle mücadele mekanizmalarını iyileştirme önerileri

- Sığınma evi koşullarının iyileştirilmesi
- Engellilere yönelik sığınma evi
- Faillere yönelik etkin programlar ve çalışmalar
- Kadınların ekonomik güçlenmelerine destek
- Şiddet mağduru kadınlara iş imkanları
- Kadın ve çocuk mağdurlara psikososyal destek
- Yerel düzeyde daha yaygın farkındalık ve bilgilendirme araçları
- Kurumsal ve toplumsal düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sahiplenilmesi

Görüldüğü üzere, kadına karşı ve toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadelede ilgili tüm paydaş kurumların etkin ve etkili iş birliği ve koordinasyonu en temel ihtiyaç alanıdır. Veri toplama konusunda iyi uygulama örneklerinin ülke çapında yaygınlaştırılması, bu alandaki mücadeleye önemli bir katkı sağlayacaktır. Türkiye Barolar Birliği ve il baroları ile ortak çalışmalar yürütülmesi için bu raporun bir tavsiye niteliğinde ele alınması ve sürdürülebilir izleme mekanizmalarının kurulması için proje kapsamında oluşturulan veri toplama formunun standart hale getirilerek tüm baroların yazılımlarına entegre edilmesi önerilmektedir. Bu rapor kapsamında elde edilen verilerin bir sonraki yıl içinde yapılacak izleme çalışmalarına temel olması umut edilmektedir. Şiddetin İzleri I projesi kapsamında elde edilen temel veriler doğrultusunda Ankara ilinin izleme çalışması Ek 1’de yer almaktadır.

Sağlıklı birey ve toplum için şiddetten arınmış bir ailenin önemini bir kez daha vurgulayarak şiddetin en faza görüldüğü yer olan “aile” için çok daha etkili çalışmalar yapılması ve çok kurumlu bir koordinasyon kurulması en ivedi önerilerimiz arasındadır.

Ek 1: Gösterge Tablosu

Gösterge	Gösterge Değerleri			
	Temel alınacak veri (2017-2021)		Mevcut Değer (2022)	
	TR	Ankara	TR	Ankara
1. Gelincik Merkezi'ne başvuran kadınların yakın ilişkide oldukları erkekler tarafından maruz bırakıldıkları şiddet biçimlerinin yaygınlığı				
a. Fiziksel şiddet yaygınlığı		%92,4		%93,3
b. Cinsel şiddet yaygınlığı		%31,1		%38,7
c. Duygusal/psikolojik şiddet yaygınlığı		%94,9		%95,3
d. Ekonomik şiddet yaygınlığı		%66,2		%62,7
e. Israrlı takip yaygınlığı		%5,2		%11,3
f. Kadına yönelik şiddet nedeniyle merkeze yapılan başvuruların çocuğa yönelik şiddet içerme oranı		%21,4		%22,7
g. Şiddet nedeniyle sığınma evinde kalan kadın sayısı		X		
2. Gelincik Merkezi telefon hattına ulaşan kadın sayısı				
3. Gelincik Merkezi'ne bizzat başvuru yaparak hukuki destek arayan şiddete maruz kalan kadın sayısı (yaş, medeni durum, istihdam durumu, eğitim durumu, ilçe ayrımında)				
a. İlk kez başvuran şiddete maruz kalan kadın sayısı		%45		%23
b. Birden fazla başvuran şiddete maruz kalan kadın sayısı		X		
c. Gelincik merkezine başka kurumlardan (sığınma evi, Şönim, vb.) yönlendirilen kadınların toplam talepçiler içindeki oranı		%35,1		%29,3
d. Başvuran şiddete maruz kalan kadınlar içinde kendine ait gayrimenkul/ziynet eşyası ve/ya kişisel geliri (maaş gibi) olan kadın oranı		%6,8		%12,7
e. Gelincik Merkezi'ne Ankara dışından gelerek başvuran kadın oranı		%3,9		N/A
f. Başvuran talepçiler arasında engelli bireylerin oranı		%9,7		%1,3
4. Talepçiler arasında fiziksel/cinsel şiddet sonucu yaralanan kadınların oranı				
a. Fiziksel şiddet sonucu alınan adli tıp rapor sayısı/oranı		%28,7		%10,7
5. Gelincik Merkezi'ndeki kapasitenin izlenmesi				
a. Rehber avukat sayısı		X		128
b. Gönüllü avukat sayısı		X		191
c. Gelincik Merkezi avukatlarına ve gönüllü avukatlarına yönelik toplumsal cinsiyete duyarlı yaklaşımı içeren düzenli eğitim sayısı (yıllık)		4		4
6. Şiddete maruz kalan kadınların 6284 sayılı kanuna göre talep ettikleri koruma kararı sayısı				

Gösterge	Gösterge Değerleri			
	Temel alınacak veri (2017-2021)		Mevcut Değer (2022)	
	TR	Ankara	TR	Ankara
a. 6284 Sayılı Kanun'a göre talep edilen <u>koruyucu</u> tedbir kararı sayısı		2141 dosya (n=2520)		46 dosya (n=150)
b. 6284 Sayılı Kanun'a göre talep edilen <u>önleyici</u> tedbir kararı sayısı		642 dosya (n=2520)		137 dosya (n=150)
c. Verilen zorlama hapsi karar sayısı		X		
d. Alınan koruyucu tedbirler içinde elektronik kelepçe uygulama oranı		%0,4		%2,7
7. 6284 sayılı kanuna göre talep edilen koruma kararlarının reddi oranı (koruyucu ve önleyici tedbir ayırımında)		%0,6		
8. 6284 sayılı kanuna göre verilen koruma tedbirlerinin sürelerinin dağılımı		X		
a. Süresi uzatılan tedbir kararı sayısı/oranı		X		
9. Şiddet sebebiyle açılan hukuk davasında alınan nafaka miktarı dağılımı (iştirak/yoksulluk)		Min. 150 TL Maks. 1.750 TL		Min. 200 TL Maks. 5.000 TL
10. Şiddet sebebiyle açılan hukuk davasında alınan ortalama tazminat miktarı (maddi/manevi)		Min. 1000 TL Max. 40.000 TL		Min. 15.000 TL Maks. 150.000 TL
11. Şiddet sebebiyle hakkında ceza davası açılan fail sayısı		%16,8		%4,7

NOTLAR

This image shows a full page of primary-ruled paper. It consists of multiple horizontal rows, each defined by two parallel dashed lines. The rows are evenly spaced and extend across the entire width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the paper.

NOTLAR

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

www.esitnesiller.org

eşit_nesiller_derneği

Eşit Nesiller Derneği

"Bu yayın, CEİDizler Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
İçeriği yalnızca Eşit Nesiller Derneği sorumluluğundadır ve her zaman Avrupa Birliği ile Cinsiyet Eşitliği İzleme
Derneği'nin görüşlerini yansıtmaz"